

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. IX. 116

DET CIVILE VETERINÆRVESEN

1935

Service Vétérinaire Civil 1935

UTGITT AV

DIREKTØREN FOR DET CIVILE VETERINÆRVESEN

OSLO

I KOMMISJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1937

Pris kr. 1,50

Norges Offisielle Statistikk, rekke IX.
(Statistique Officielle de la Norvège, série IX.)

Rekke IX.

Trykt 1935:

- Nr. 50. Meieribruket i Norge i 1933. (*L'industrie laitière de la Norvège en 1933.*)
— 51. Syketrygden 1933. (*Assurance-maladie.*)
— 52. Norges jernbaner 1933—34. (*Chemins de fer norvégiens.*)
— 53. Norges kommunale finanser 1932—33. (*Finances des communes.*)
— 54. Private funksjonærers lønningsforhold i oktober 1934. (*Traitements des fonctionnaires privés dans le mois d'octobre 1934.*)
— 55. Telegrafverket 1933—1934. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
— 56. Norges postverk 1934. (*Statistique postale.*)
— 57. Kommunevalgene 1934. (*Élections en 1934 pour les conseils communaux et municipaux.*)
— 58. Norges handel 1934. (*Commerce.*)
— 59. Sjømannstrygden 1932. Fiskertrygden 1932. (*Assurances de l'État contre les accidents des marins. Assurances de l'État contre les accidents des marins pêcheurs.*)
— 60. Industriarbeidertrygden. Ulykkestrygden 1932. (*Assurances de l'État contre les accidents du travail.*)
— 61. Folketellingen 1. desember 1930: VIII. Hovedoversikt over livsstillingsstatistikken.
— Folkemengden fordelt etter livsstilling, alder og ekteskapelig stilling. (*Recensement du 1er décembre 1930: VIII. Aperçu principal de la statistique de professions. — La population répartie par les professions, l'âge et l'état civil.*)
— 62. Folketellingen 1. desember 1930: IX. Barnetallet i norske ekteskap. (*Recensement du 1er décembre 1930: IX. Fertilité des mariages norvégiens.*)
— 63. Folketellingen 1. desember 1930: X. Boligstatistikk. (*Recensement du 1er décembre 1930: X. Statistique d'habitation.*)
— 64. Norges Brandkasse 1932—1934. (*Statistique de l'office national d'assurance contre l'incendie.*)
— 65. Pelsdyrtellingen 1. september 1934. (*Élevage des animaux à fourrure du 1er septembre 1934.*)
— 66. Norges private aktiebanker og sparebanker 1934. (*Statistique des banques privées par actions et des caisses d'épargne pour l'année 1934.*)
— 67. Det civile veterinaresen 1933. (*Service vétérinaire civil.*)
— 68. Norges fiskerier 1933. (*Grandes pêches maritimes.*)
— 69. Norges bergverksdrift 1934. (*Mines et usines.*)
— 70. Folkemengdens bevegelse 1921—1932. (*Aperçu du mouvement de la population en Norvège pendant les années 1921—1932.*)
— 71. Landbruksareal og husdyrhold 1935. Representativ telling. (*Superficies agricoles et élevage du bétail de l'année 1935. Recensement représentatif.*)
— 72. Meieribruket i Norge i 1934. (*L'industrie laitière de la Norvège en 1934.*)
— 73. Forsikringsselskaper 1934. (*Sociétés d'assurances.*)
— 74. Rekruttering 1930 og 1931. (*Recrutement.*)
— 75. Norges industri 1934. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
— 76. Syketrygden 1934. (*Assurance-maladie de l'État.*)

Trykt 1936:

- Nr. 77. Mylnor og kvernar i Noreg. Etter uppteljingar i 1927—29. 2. bolken. (*Moulins en Norvège. D'après recensements dans les années 1927—29. II.*)
— 78. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1933. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. IX. 116

DET CIVILE VETERINÆRVESEN

1935

Service Vétérinaire Civil 1935

UTGITT AV

DIREKTØREN FOR DET CIVILE VETERINÆRVESEN

OSLO

I KOMMISJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1937

For årene 1889—1898 se Norges Offisielle Statistikk, rekke III.

For årene 1899—1903 se Norges Offisielle Statistikk, rekke IV, nr. 24, 57, 70, 89 og 116.

For årene 1904—1911 se Norges Offisielle Statistikk, rekke V, nr. 15, 36, 65, 83, 112, 141, 173 og 201.

For årene 1912—1918 se Norges Offisielle Statistikk, rekke VI, nr. 13, 39, 71, 96, 121, 148 og 184.

For årene 1919—1923 se Norges Offisielle Statistikk, rekke VII, nr. 22, 43, 90, 141 og 182.

For årene 1924—1930 se Norges Offisielle Statistikk, rekke VIII, nr. 16, 49, 64, 85, 111, 150 og 175.

For årene 1931, 1932, 1933 og 1934 se Norges Offisielle Statistikk, rekke IX, nr. 4, 34, 67 og 92.

Innholdsfortegnelse.

(*Sommaire*).

I. Veterinærvesenet i 1935.

(*Du service vétérinaire en 1935*).

	Side (Page)
A. Almindelig oversikt (<i>Vue générale</i>)	1
Tabell I. Enkelte sykdommers forekomst i de forskjellige fylker 1935	2
B. De enkelte sykdommer (<i>Les maladies différentes</i>)	3
1. Miltbrand	3
2. Ondartet katarrfeber	4
3. Raslesyke	5
4. Bråsott	5
5. Svinepest og svinesyke	6
6. Rødsyke	6
7. Smittsom anæmi hos hesten	6
8. Tuberkulose	7
9. Smittsom kasting	11
10. Kverke	13
11. Blodurin (piroplasmose)	13
12. Forskjellige sykdommer	13—35
Tabell II. Husdyrsykdommer artsvis	38
Tabell III. Husdyrsykdommer fylkesvis	42
Hos hest	42
» storfe	44
» sau	46
» gjet	48
» svin	50
» hund	52
» katt	54
» fjærfe	56
» andre dyr	56
Tabell IV. Antall autoriserte veterinærer i Norge 1936 . . .	60
Utførsel og innførsel av husdyr 1935	61
Bevilgninger i budgetterminen 1935—1936	62

II. Kjøttskontrollen i 1935.

(*L'inspection de la viande en 1935*).

	Side (Page)
Almindelig oversikt (<i>Vue générale</i>)	64--66
Tabell A. Antall slakt på stasjonene	67
Tabell B. Antall slakt, 2nen klasse, på stasjonene	68
Tabell C. Antall slakt, kassert, på stasjonene	69
Tabell D. Antall slakt kontrollert utenfor stasjonene . .	70—71
Tabell E. Sammendrag for 1935	72—73
Tabell F. Årsaken til 2nen klasses stempling og kassasjon. .	74
Tabell G. Tonnekjøttskontrollen i 1935	75

I.

Om veterinærvesenet 1935.

A. Almindelig oversikt.

Ifølge de fra veterinærerne innkomne årsberetninger er der i årets løp behandlet hos:

Hest	56 623	sykdomstilfeller
Storfe	154 570	—
Sau	13 452	—
Gjet	3 663	—
Svin	45 948	—
Hund	15 080	—
Katt	1 489	—
Fjærfe	2 225	—
Andre dyr	34 907	—

Av de behandlede dyr angis å være døde og drepte:

Hester	2 158
Storfe	6 765
Sauer	630
Gjeter	216
Svin	3 282
Hunder	2 032
Katter	510
Fjærfe	1 029
Andre dyr	1 617

Antallet av de av veterinærerne behandlede sykdomstilfeller var i etternevnte år:

1890	46 091	1924	258 095
1900	71 438	1925	293 509
1910	146 537	1926	248 315
1915	204 416	1927	232 491
1916	167 733	1928	234 257
1917	204 076	1929	243 648
1918	231 168	1930	265 787
1919	235 831	1931	260 626
1920	243 715	1932	283 624
1921	246 589	1933	284 605
1922	219 047	1934	317 447
1923	219 583	1935	327 957

Tabell I.

Enkelte sykdommers forekomst i de forskjellige fylker i 1935.

(Relevé des diverses maladies par départements).

Fylke. (Département)	Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	Raslesyke (<i>Sarcophysema bovis</i>)	Brasott (<i>Gastromycosis ovis</i>)	Ondartet katarrfeber (<i>Coryza ganguinea</i> <i>bomby</i>)	Lungesyke hos hesten (<i>Pleuro-pneumonia</i> <i>contagiosa equi</i>)	Swinepest ² (<i>Pestis suum</i>)	Rødsyke (<i>Rhusiopathia suis</i>)	Kverke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	Smittsom anæmia hos hesten (<i>Anæmia infect. equi</i>) ¹
Oslo.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akershus	6	1	1	1	1	1	1439	30	-
Østfold	6	1	-	-	-	-	1211	75	-
Buskerud	1	-	-	-	-	-	907	3	-
Vestfold	4	-	-	-	-	-	404	4	-
Hedmark	1	15	-	-	-	-	1088	27	-
Opland	5	-	-	-	-	-	1218	22	-
Telemark	5	-	-	-	-	-	332	-	-
Aust-Agder	1	-	-	-	-	-	118	8	-
Vest-Agder	1	1	-	-	-	-	48	-	-
Rogaland	65	6	55	81	7	81	258	-	-
Hordaland	3	27	23	7	7	7	155	-	-
Bergen	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Sogn og Fjordane.	23	16	11	11	9	123	11	-	-
Møre og Romsdal	1	6	29	29	9	331	1	-	-
Sør-Trøndelag	3	-	42	42	-	-	554	38	-
Nord-Trøndelag	1	-	47	47	-	-	593	-	-
Nordland	-	7	26	26	-	-	153	-	-
Troms	-	7	3	7	-	-	31	-	-
Finnmark	-	3	-	-	-	-	5	7	-
I alt (total)	43	50	97	420	11	-	8968	226	11
1934	47	27	154	377	5	-	10969	245	3
1933	54	29	152	415	2	-	10663	206	9
1932	92	42	65	406	-	-	9819	264	8
1931	100	29	45	397	2	-	9348	475	4
1930	138	27	111	353	3	100	12640	760	15
1929	60	32	79	288	109	6	10901	1211	26
1928	98	29	60	375	3	-	8631	1603	62
1927	77	30	78	400	-	-	9307	1910	34
1926	76	25	53	300	-	23	12482	1631	29
1925	98	19	53	277	3	275	11025	1430	39
1924	192	22	48	321	7	135	11348	2162	75
1923	111	29	59	438	5	158	10248	1220	73
1922	62	31	53	465	29	27	9699	1388	74
1921	62	27	104	511	22	80	11885	2031	57
1920	53	25	77	522	47	23	12201	4075	-
1919	82	31	73	513	459	155	10034	431	-
1918	75	25	63	472	532	83	9734	5069	-
1917	62	40	106	537	1196	147	8955	4430	-
1916	104	45	97	489	260	106	5074	1955	-

¹⁾ Angrepne eller mistenkte.²⁾ Fra 1916 til og med 1925 også innbefattet svinesyke.

Som det vil fremgå av tabell I har de her i landet i almindelighet forekommende smittsomme husdyrsykdommer i beretningsåret 1935 kun optrådt med forholdsvis få tilfelle og for rødsykens vedkommende er antallet av tilfelle adskillig mindre enn i det foregående år, når så dertil kommer at de ondartet smittsomme sykdommer av farsottartet karakter som kvegpest, munn- og klovsyke, hundegalskap o. lign. heller ikke har optrådt i vårt land, kan man trygt karakterisere sundhetstilstanden blandt husdyrene i 1935 som meget tilfredsstillende.

For øvrig henvises til tabellene og hvad der er anført under B om de enkelte sykdommer.

B. Om de enkelte sykdommer.

1. Miltbrand.

Av denne sykdom er det i 1935 kun innmeldt 43 tilfelle, hvilket vil si det minste antall tilfelle som noen gang er anmeldt siden det civile veterinærvesen i 1889 utgav sin første statistiske beretning.

Distriktsdyrlæge *F. V. Holmboe*, Stavanger, har innberettet om et tilfelle av miltbrand hos en hest hvor dyret utvilsomt er infisert på beite ved gamle miltbrandssporer, og skriver i den anledning følgende:

Vinteren 1923 inntraff på en gård et miltbrandstilfelle hos en ku som eieren mente hadde hengt sig i båsen, det blev derfor intet hensyn tatt til eventuell smittefare. Kua blev flådd, blod sølet utover og kroppen nedgravet. I tilslutning hertil blev to hunder syke hvorav den ene døde. — Høsten 1935 blev jeg tilkalt til samme gård, idet en hest var død om natten som eieren trodde var drept av elektrisk strøm. Dyret hadde gått på beite men var satt inn for natten og hadde ikke fått kraftfør av noen art. Ved undersøkelse av forholdene med den elektriske strøm viste det sig at denne neppe kunde være dødsårsak.

Ved obduksjon av hesten fant jeg for det første intet tegn til halsantraks, men helt nede ved brystinngangen var der noen hæmorrhagiske infiltrasjoner av noe minstenkelig karakter. Ved åpning av bukhulen fantes ingen påfallende forandringer, ikke injeksjon av tarmene m. v. Ved inspeksjon av milten fantes denne suspekt. Jeg avbrøt derfor obduksjonen og reiste hjem for å mikroskopere. Kadavret lot jeg dekke til med salpetersekker og satte et gjerde av netting rundt. Ved mikroskopi fantes så typisk funn av antraksbasiller i milten.

Da jeg på grunn av forholdene og i henhold til Veterinærdirektørens skrivelse ønsket kadavret brent, lot jeg eieren rekvirere 12 hektoliter koks. — Jeg lot så grave en grav med to avtrekkskanaler, styrtet hestekadavret i graven, la koks og ved oppå. Desinfeksjon ble utført med råkresol.

Dette er det eneste tilfelle jeg i min tid kan erindre, hvor miltbrand tydeligvis er kommet så lang tid etter og som det synes så sikkert som følge av en beitesinfeksjon ved et nedgravet kadaver.

Angående overførsel av miltbrandsmitte til mennesker har distriktsdyrlæge *H. Stenersen*, Sarpsborg, anført følgende i sin årsberetning:

Der blev ifjor høst innlagt en manlig patient på et sykehus i mitt distriktfebril — uten noen sikker diagnose, men der utviklet sig i løpet av noen dager en missfarvet hevelse med et lite krater i midten, på kinnet ved øjet. Efter anmodning av overlægen kom undertegnede til stede for i egenskap av veterinær å bedømme saken med henblikk på miltbrand. Det kliniske billede var en typisk miltbrandkarbunkel, og ved mikroskopi av 3 preparater fra karbunkelen kunde man i det ene (men ikke i de 2 andre) med ubetinget sikkerhet påvise miltbrandbasiller i massevis. Patienten fikk serumbehandling m. v. og kom sig etter ca. 1 mnd.s forløp. Han hadde pådratt sig infeksjonen ved slaktebehandling av en syk ku, lidende av miltbrand, hvilket tilfelle i grunnen først blev konstatert i og med påvisningen av miltbrand hos denne mann. — På et annet sykehus var innlagt en patient fra samme gård, med lignende symptomer. Denne patient døde.

2. Ondartet katarrfeber.

Av ondartet katarrfeber har i alt forekommet 420 tilfelle, derav 315 døde og drepte. De tilsvarende tall for 1934's vedkommende var 377 og 251.

Distriktsdyrlæge *M. Maalsnes*, Førde, meddeler:

Ondartet katarrfeber blir nu meget sjeldent anmeldt etter at sykdommen blev overført fra de ondartet smittsomme sykdommer til de mildere smittsomme sykdommer. Da diagnosen — selv for legfolk — er lett å stille, blir de angrepne dyr som oftest slaktet straks — uten at veterinær rådspørges — og kjøttet brukt til regefør.

Distriktsdyrlægen i Dovre og Lesja, *H. O. Lund-Larsen*, skriver følgende:

Av de milder smittsomme sykdommer har som vanlig vært en del tilfelle av ondartet katarrfeber, i 2net halvår i alt 6. Denne sykdom forekommer her i distriktet under forhold som stiller både teorien om dens smittsomhet og at den muligens hører inn under «mangelsykdommene» i en noe eindommelig belysning. — Sommeren 1935 i august forekom således et helt typisk tilfelle i en oksedrift på Dovrefjell. Gjeteren hadde i vel en uke iaktatt at dyret ikke var friskt. Eieren varslet så veterinær, og diagnosen ondartet katarrfeber blev stillet etter følgende symptomer: temp. 41,8, konjunktivit, keratit rhinit, diarré. Dyret sterkt avmagret. Ingen flere dyr blev syke. Et lignende tilfelle forekom i sommertiden på Lesja. Det dreiet sig her om en melkekue som ved undersøkelsen viste seg å være omrent styrteferdig av katarrfeber. Hverken her eller i en besetning på Sellsgrensen, hvor en ku med katarrfeber blev stående midt i besetningen i over 3 uker, blev flere syke. At det kan dreie sig om mangelsydom når dyrene har gått på fremragende fjellbeite f. eks. til august mnd., synes lite trolig. Flere tilfelle på samme gård i det samme år er ikke iaktatt.

3. R a s l e s y k e.

I 1935 er innberettet om 50 tilfelle, derav har 15 tilfelle forekommet i Oppland fylke og 23 tilfelle forekommet i Sogn og Fjordane fylke.

Distriktsdyrlægen i Indre Sogn, *K. R. K. Hennestad*, Marifjøra, anfører:

Av ondarter desmittsomme sykdommer er miltbrands-
emfysem optrådt i 4 besetninger i Hafslø. — På en gård døde 3 kalver plutselig. Veterinær blev tilkalt da den 3dje var død, og det viste sig at der forelå miltbrandsemfysem. Der fantes ennu 1 kalv på gården. Den blev straks slaktet, da den ennu var symptomfri og således kunde nyttiggjøres. Smitten var antagelig innslept på gården på følgende måte: Eieren hadde fått overlatt til revemat en selvdød kalv fra en nabogård. Denne kalv var blitt flådd og partert på gårds-plassen, hvor de nevnte kalver senere beitet.

4. Bråsott.

Bråsott har inntruffet med 97 tilfelle mot 154 tilfelle i 1934. Det utleveres nu veterinærerne dansk bråsottvaksine fra Veterinærinstituttet. Meningene om nytten av denne vaksine er blandt veterinærerne meget divergerende.

Distriktsdyrlægen i Vestre Sunnmøre, *J. Leite*, Gurskøy, innberetter herom bl. a. følgende:

Der er dessuten til forebygning av sykdommen foretatt vaksinasjon med dansk bråsottvaksine. På en gård hvor der i de senere år hvert år ut på høsten døde en 30—40 årslam med stor sannsynlighet for bråsott, blev der av det offentlige innvilget støtte (skyss og diet) til en prøvevaksinasjon. Samtlige årslam, 154 stykker, ble vaksinert. Vaksinasjonen ble foretatt den 10 september og jeg har siden ikke fått anmeldt et eneste dødsfall derfra. — På en annen gård blev samtlige årslam, 58 stykker, vaksinert den 20 september, etterat der var forekommet 3 dødsfall med stor sannsynlighet for bråsott. Året før døde 15 lam. Efter vaksinasjonen forekom der ingen flere dødsfall. På et tredje sted blev også samtlige årslam, 60 stykker, vaksinert 25 september etter 2 påviselige tilfelle av bråsott. Året før blev der oppgitt å være død ca. 20—30 lam med symptomer på bråsott. Etter vaksinasjonen har jeg derifra fått innberettet 2 dødsfall. Det ene tilfelle var sannsynligvis vaksinasjonsbråsott, da sauken døde 2 dager etter vaksinasjonen, og etter de opplysninger jeg innhentet kunde det påvises en intens blå-farfning på innsiden av det lår hvor injeksjonen var foretatt. Det ser således ut som den danske vaksine gir et godt resultat, når bare vaksinasjonen blir foretatt tidlig nok på høsten.

Distriktsdyrlæge i Ytre Sunnfjord, *M. H. Kristensen*, Askvoll, har hatt dårlige resultater av disse vaksinepodninger og opplyser følgende:

Der er også i år vaksinert en del smale mot bråsott med dansk vaksine som veterinærinstituttet skaffer. Resultatene har i år ikke vært særlig opmuntrende. På en gård døde således ivår en vær som var vaksinert $\frac{1}{2}$ år i forveien. På en

annen gård, hvor bråsott har herjet stygt de senere år, vaksinertes en del dyr efterat der var krepert 3 lam av sykdommen. Tre dager etter podningen døde 1 lam, noen dager senere ennu ett, og 3 uker etter podningen nok 1 lam. Dette siste dødsfall var altså på et tidspunkt hvor man skulde ha rett til å vente at podningen skulde ha skapt en aktiv immunitet.

På en tredje gård døde 1 lam vel 1 dogn etter podningen. Ved seksjonen kunde ikke påvises noen av de for bråsott eiendommelige forandringer på løpen; på laret derimot hvor vaksinen var innsprøjtet, fantes svære hæmorrhagiske gassodemær. Ved mikroskopisk undersøkelse av utstrok fra muskelsaften påvistes store mengder stavformede bakterier med sporer. Dette podningsdødsfall kan neppe tilskrives vaksinen. Ved podningen hadde jeg ingen spiritus som jeg ellers bruker til desinfeksjon av injeksjonsstedet. Dette blev i stedet vasket med sterisolopløsning. Det må antas at denne ikke har formådd å drepe gassbrandbasiller som må ha vært til stede, og disse er så med nålen blitt ført inn under huden.

5. Svinepest og svinesyke.

Den med rette fryktede svinepest har heller ikke i 1935 opptrådt med noe tilfelle, og da forsåvidt heller intet nytt er fremkommet angående svinesyken (smittsom lungebetendelse hos smågriser) henvises til hvad herom er offentliggjort i de tidlige utgitte årsberetninger.

6. Rødsyke.

Rødsyke har i 1935 forekommet med 2 000 færre tilfelle enn foregående år. Nedgangen i antall tilfelle er mest iøinefallende på Østlandet, mens Trøndelag og Nordland opviser omtrent det samme antall tilfelle som i 1934.

Distriktsdyrlægen i Vesterålen, *K. A. N. Rutlin*, Sortland, meddeler:

Rødsyke forekom i år i usedvanlig mange tilfelle og var svært ondartet. Sommeren var usedvanlig kold og regnfull, mens sommeren 1934 derimot meget varm og med få tilfelle av rødsyke, dette skulde ikke tyde på noen forbindelse mellom sommervarme og rødsyke som mange folk tror. Derimot har det vist sig hvert år at en 14 dager etter slåttens begynnelse, begynner rødsyken og med oktober og høstkuldens begynnelse er den slutt, dette selvfølgelig ikke uten undtagelser. Jeg tror det må være en forbindelse mellom innhøstning og rødsyke og pleier å si til folk at når markene slås, kravler musene inn i fjøset og grisebingen og smitter svinene.

7. Smittsom næmi hos hesten.

Denne sykdom har i 1935 forekommet med 11 tilfelle, hvilket vil si en økning av 8 i tilfellenes antall sett i sammenligning med 1934.

Samtlige tilfelle har forekommert i Hedmark fylke og fordeler sig på følgende herreder således: Brandvall 1, Åsnes finnorskog 1, Våler 2, Elverum 1, Trysil 3, Engerdal 1 og Åmot 2.

8. T u b e r k u l o s e.

Man har i 1935 mottatt innberetninger om tuberkulinundersøkelser av storfe som tabellen viser.

Samlet antall besetninger og dyr som er prøvet med tuberkulin i 1935.

Fylke	Antall besetninger		Antall dyr	
	I alt	Hvorav på offentlig bekostn.	I alt	Hvorav på offentlig bekostn.
Østfold	249	38	4123	826
Akershus	184	22	3012	547
Hedmark	29	15	718	325
Opland	138	24	1829	575
Buskerud	26	14	295	118
Vestfold	62	19	987	397
Telemark	5	1	7	3
Aust-Agder	1	1	3	3
Vest-Agder	1	1	10	10
Rogaland	13	5	59	41
Hordaland	7	2	17	11
Sogn og Fjordane	3	2	23	22
Møre og Romsdal	12	6	15	9
Sør-Trøndelag	12	4	84	42
Nord-Trøndelag	17	—	44	—
Nordland	16	16	38	38
Troms	35	—	181	—
Finnmark	—	—	—	—
Tilsammen	810	170	11445	2967

I de tuberkuløse storfebesetninger har det i årets løp reagert i alt 420 dyr — eller 11,86 %. Av det samlede antall undersøkte dyr har det reagert 3,67 %.

Det er i årets løp erklært som tuberkuløse i alt 36 nye storfebesetninger, 299 svinebesetninger og 10 hønsebesetninger.

M. h. t. fordelingen på de enkelte fylker, tuberkulinprøver, bekjempelse ved nedslaktning og frigivelse av besetninger henvises til nedenstående tabell.

Forsåvidt angår bekjempelsen av tuberkulosen i svinebesetningene har eierne — som tidligere — vært tillatt å føre grisene frem til slakt, hvorefter desinfeksjon av grisehuset har funnet sted.

Oversikt vedrørende bekjempelsen

Fylke	Antall erklært tuberkuløse											
	storf			svin			besetn.					
	besetn.	antall dyr i besetn.		besetn.				I alt påvist tub. i	Herav er der tidl.	p. v. tub. i	Nye besetn. hvori	
	Gj. st. fra foreg. år	Tilk. i 1935	Tils.	Gj. st. fra foreg. år	Tilk. i 1935	Tils.						Antall hønsebesetn. hvori
												p. v. tub.
Østfold	34	16	50	769	322	1091	42	6	36			
Akershus	30	8	38	901	385	1286	70	33	37			
Hedmark	17	2	19	558	19	577	29	7	22			
Oppland	38	3	41	699	99	798	20	6	14			
Buskerud	10	2	12	98	11	109	3	1	2			
Vestfold	15	3	18	420	37	457	11	3	8			
Telemark	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Aust-Agder	-	-	-	-	-	-	-	3	-			
Vest-Agder	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Rogaland	2	2	4	25	25	50	209	79	130			
Hordaland	4	-	4	35	-	35	1	-	1			
Sogn og Fjordane	2	-	2	20	-	20	-	-	-			
Møre og Romsdal	1	-	1	4	-	4	-	-	-			
Sør-Trøndelag	3	-	3	72	-	72	35	5	30			
Nord-Trøndelag	-	-	-	-	-	-	16	1	15			
Nordland	-	-	-	-	-	-	1	-	1			
Troms	2	-	2	28	-	28	-	-	-			
Finnmark	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
I alt	158	36	194	3629	898	4527	440	141	299	10		

Det bemerkes at det for en flerhet av svinebesetningenes vedkommende — spesielt i Rogaland — opgis at smitten må antas å skrive sig fra hønsebesetningen. I den etterfølgende oversiktstabell er dog bare medtatt hønsebesetninger hvorifor der vitterlig ved seksjon er påvist tub.

av husdyrtuberkulosen i 1935.

	Tuberkulinprøve						Bekjempelse ved nedslaktn.					
	storfe			større			storfe			større		
	besetn.	dyr	reage-rende	besetn.	dyr		besetn.	dyr		besetn.	dyr	
	Gj.st. fra foreg. år Tilk. i 1935 Tils.											
25	17	42	611	322	933	11	132	143	6	14	20	18
15	7	22	622	337	959	16	55	71	4	5	9	32
16	2	18	548	19	567	38	10	48	8	3	12	34
20	3	23	397	99	496	50	17	67	7	3	39	17
4	2	6	31	11	42	-	7	7	1	2	42	36
12	3	15	450	37	487	57	23	80	4	3	10	7
										7	57	59
										2	23	7
										3	80	7
												18
												4
												32
												34
												17
												36
												8
												10
98	35	133	2702	840	3542	176	244	420	30	30	60	45
												149

Storfe nedslaktet som tuberkuløse og delvis erstattet av det offentlige.

År	Nedslaktet storfe i årets løp	Antall dyr som det i årets løp er betalt erstatn.bidrag for	Utbetalt erstatnings-bidrag kr.	Det gjennemsnittlige bidrag pr. dyr utgjør kr.
1935	414	428	16 941,94	39,58

**Innkomne rapporter fra offentlige¹
kjøttskontrollstasjoner om påtruffet tuberkulose i 1935.**

Kjøttskontrollstasjonens navn	Storfe		Svin	Fjærfe
	Antall kontrol- lerte storfe- skrotter — kalver undtatt	Antall tilfeller		
	I alt	Efter forut- gående tub.- prøve		
Ålesund	4 894	—	—	—
Arendal	1 795	—	—	—
Bergen	25 631	—	—	—
Bodø	1 515	—	—	—
Drammen	6 620	—	—	—
Fredrikstad V.	561	5	5	—
Fredrikstad Ø.	2 721	3	3	—
Gjøvik	1 150	—	—	—
Halden	2 580	34	34	—
Hamar	1 791	7	5	7
Harstad	1 407	—	—	—
Haugesund	2 887	—	—	—
Holmestrand	364	—	—	—
Horten	1 595	1	1	—
Hønefoss	1 098	—	—	—
Kongsberg	1 427	—	—	1
Kongsvinger	441	—	—	—
Kragerø	681	—	—	—
Kristiansand S.	4 357	—	—	—
Kristiansund N.	2 646	—	—	—
Larvik	2 157	4	4	—
Lillehammer	1 203	—	—	—
Lillestrøm	1 046	—	—	—
Molde	967	—	—	—
Moss	2 040	1	1	—
Narvik	1 740	—	—	—
Notodden	1 063	—	—	—
Odda	1 059	—	—	—
Oslo	47 737	125	106	1092
Porsgrunn	1 448	—	—	—
Risør	318	—	—	—
Sandefjord	1 820	3	3	—
Sarpsborg	2 102	10	10	—
Skien	2 919	—	—	—
Stavanger	11 324	1	—	440
Tinn	912	—	—	—
Tromsø	2 513	—	—	—
Trondheim	17 287	—	—	1214
Tønsberg	4 364	7	6	2
Fellesslakteriet	6 481	117	105	12
I alt	176 631	318	283	2768

¹ Som primære tilfeller er det ved samtlige offentlige slaktehus og offentlige kjøttskontrollstasjoner påvist tuberkulose i 35 slakt, hvilket utgjør 0,2 % av det samlede antall kontrollerte kjøttskrotter — kalver undtatt. De 283 tilfeller hithører fra besetninger hvor tuberkulosebekjempelsen er iverkstattet ved nedslakting etter forutgående tuberkulinprøve. Regnes disse med blir tuberkuloseprosenten m. h. t. kontrollerte slakt 0,18 %.

9. Smittsom kalvekasting.

Bekjempelsen av smittsom kasting hos storfe med offentlig støtte begynte 1 januar 1935. Om de gjeldende regler for bekjempelsen vises til Landbruksdepartementets rundskrivelser av 29 november 1934 og 6 mars 1935 samt Veterinærdirektørens cirkulære av 5 desember 1934 og rundskrivelser av 12 desember 1934 og 5 april 1935, jfr. også Veterinærdirektørens «Kortfattet orientering om den smittsomme kalvekasting og dens bekjempelse» av 12 desember 1934.

I årets løp er det i alt foretatt blodundersøkelser på offentlig bekostning av 6 207 besetninger, dels for å bringe sykdommens utbredelse innen den enkelte besetning på det rene, dels for å avgjøre om besetningen var smittet eller ikke. Blodprøver av den siste kategori har, som foran nevnt, vist sig å være nødvendig i større eller mindre utstrekning i praktisk talt alle distrikter hvor det forekommer smittsom kasting. Disse blodundersøkelser har krevet et meget stort arbeide både av de praktiserende veterinærer og av Veterinærinstituttet som foretar selve undersøkelsen av prøvene.

I tillegg til disse undersøkelser kommer de omprøver som har vært nødvendige i de smittede besetninger.

I alt er det i 1935 uttatt 119 587 blodprøver på offentlig bekostning. Hertil kommer ca. 14 000 prøver på privat bekostning av salgsdyr m. v.

Ved disse prøver har det i alt reagert 10 500 storfe positivt og 312 dyr har gitt mistenklig reaksjon.

Av de reagerende dyr er 8 655 nedslaktet med offentlig støtte. I 234 besetninger er det ennu ikke foretatt nedslakting av reagentene. Dette skyldes i mange tilfelle at sykdommen er påvist for så kort tid siden at bekjempelsen ennu ikke er påbegynt. Besetningene er innrapportert og er tatt med i oversiktstabellen.

Resultatet av bekjempelsen fremgår av omstående tabell.

I kolonne I i tabellen er oppført alle de innrapporterte smittede besetninger. Det dreier seg i alt om 2 278 besetninger, fordelt over 14 av landets fylker.

I kolonne II i tabellen er oppført de besetninger som hadde flere enn 2 reagenter ved den sist foretatte blodprøve. Det dreier seg i en flerhet av tilfellene om besetninger hvori sykdommen først er påvist i høst og i vinter, og hvor bekjempelsesarbeidet først er innleddet for kort tid siden, eller ennu ikke er påbegynt.

I kolonne III i tabellen er oppført de besetninger som ved siste blodprøve kun hadde en eller to reagenter. I de fleste av disse besetninger er bekjempelsesarbeidet så langt fremskredet at man kan regne med at sykdommen ved fortsatt bekjempelse vil være utryddet om forholdsvis kort tid.

Kolonne IV i tabellen omfatter de besetninger som var reaksjonsfri ved den siste prøve. For å være på den sikre side må disse besetninger imidlertid ennu underkastes en kontrollprøve før de blir frigitt. Man kan regne med at mellem 90 og 100 % av disse besetninger vil kunne frigis når omprøve er foretatt.

Kolonne V i tabellen viser det antall besetninger hvor sykdommen er utryddet og som nu er frigitt.

Som det vil fremgå av det anførte og kolonne IV og V i tabellen er i alt over 1 400 besetninger reaksjonsfri i løpet av det første år. Dette utgjør over 62 % av de smittede besetninger som er innrapportert. I 647 besetninger, eller over 28 %, er bekjempelsesarbeidet nådd så langt at man må regne med at også disse besetninger i løpet av forholdsvis kort tid er fri for sykdommen. Kolonne II utgjør vel 9 %.

**Tabell over resultatet av bekjempelsen av smittsom kasting.
1. januar til 31. desember 1935.**

Fylke	I. Samlet antall innrapporterte smittede besetninger i fylket	Besetninger som var smittet ved den siste blodprøve som blev foretatt		Besetninger som ikke hadde reagenter ved den siste blodprøve som blev foretatt	
		II. Antall besetninger som hadde flere enn 2 reagenter	III. Antall besetninger som hadde 1 eller 2 reagenter ved den siste blodprøve som blev foretatt	IV. Antall besetninger som var reaksjonsfri ved siste prøve men som skal kontroll-prøves en gang til	V. Antall besetninger som er frigitt eller kan frigis pr. ^{31/12} 1935
Østfold	42	9	17	6	10
Akershus	63	16	21	16	10
Hedmark	339	29	85	95	130
Opland	246	16	44	80	106
Buskerud	120	14	39	48	19
Vestfold	38	5	12	11	10
Telemark	86	4	18	19	45
Aust-Agder	1	—	—	—	1
Vest-Agder	2	—	—	2	—
Rogaland	36	5	10	14	7
Hordaland	341	47	99	138	57
Sogn og Fjordane...	707	40	210	262	195
Møre og Romsdal ..	252	22	92	92	46
Sør-Trøndelag	5	1	—	4	—
Hele landet ..	2 278	208	647	787	636

10. K v e r k e .

Denne i sin tid så hyppig forekommende hestesykdom har i 1935 kun optrådt med 226 tilfelle. Av tabell I vil det sees at sykdommen vesentlig har forekommet på Østlandet og i Sør-Trøndelag.

11. B l o d u r i n (piroplasmose).

Av piroplasmose er der i 1935 forekommet 1191 tilfelle, hvorav 114 opgis døde eller drepte. Ikke smittsom blodurin er forekommet i 550 tilfelle, hvorav 49 er døde eller drepte.

Stadsveterinær *Chr. Johnsrud*, Kristiansand S., innberetter følgende om piroplasmose:

Den i distrikturene her årvisse piroplasmose hos storfe forekom i hele sommerhalvåret. Den tørre sommer gav jo midderne gode livs- og utviklingsmuligheter, og kuene kunde til sine tider komme hjem fra beitene helt oversådd med midder. Selv i bygder hvor piroplasmosen praktisk talt ikke har forekommet nu en del år, var der i sommer flere tilfelle. Sykdommen blev i år fortrinsvis behandlet med fysiologisk koksaltopløsning eller blodoverføring, eventuelt en kombinasjon av disse to behandlingsmåter. Denne behandlingsmåte syntes å gi heller bedre resultater enn de tidligere anvendte midler: Trypanblått, trypaflavin og todrorit.

Veterinær *Rolf Aase*, Risør, har iaktatt følgende:

En ku blev sluppet på beite 14 dager etter å ha gjennemgått piroplasmose. Den viste da plutselig kolleraktig opførsel, gikk rett på veggen, hørte ikke på tilrop o. l. Efter å ha stått inne nogen dager på kraftig føring kom den sig.

Veterinær *M. Mauritvedt*, Hov i Land, meddeler:

Den puerperale hæmoglobinuri har i år forekommet med 4 tilfelle, de 3 første behandlet med acidum hydrochlorat., sot melk (helst råmelk) i store mengder, samt creta alba pr. os., luftinnpumpning i juret og så høi vokset på godt gjødslet mark. Det 4de og siste tilfelle blev behandlet med store saltvannsinnsprøtninger subkutant samt råmelk pr. os. Dette dyr kom sig påfallende hurtig. Sammen med førstnevnte behandlingsmetode har jeg av de 11 tilfelle som har forekommet de 3 siste år, behandlet 3 med kalkinjeksjon uten å se nevneverdig bedre virking derav. Samtlige 11 dyr har vært raske i løpet av en uke.

12. F o r s k j e l l i g e s y k d o m m e r .

H ø n s e t y f u s .

Kampen mot denne sykdom har nu pågått siden 1 januar 1931, idet hønsetyfus ved kgl. resolusjon av 24 oktober 1930 blev optatt blandt de i husdyrlovens 3. kapitel nevnte mildere smittsomme sykdommer. Landbruksdepartementets særbestemmelser utkom 8 desember 1930. — Som det vil fremgå av årsberetningen for 1934, hvor en tabell over de ved Veterinærinstituttet foretagne blodprøver i årene 1931—34 er inntatt, er der ved instituttet i 1935 — som omstående oversikt viser — en liten opgang i antallet prøver.

Fylke	Ant. prøver	Positive	Mistenkelige	Negative
Akershus	—	—	—	—
Østfold	208	5	—	203
Buskerud	73	—	—	73
Vestfold	—	—	—	—
Hedmark	645	—	—	645
Opland	—	—	—	—
Telemark	—	—	—	—
Aust-Agder	—	—	—	—
Vest-Agder	—	—	—	—
Rogaland	2 597	122	9	2 466
Hordaland	—	—	—	—
Sogn og Fjordane	248	—	—	248
Møre og Romsdal	—	—	—	—
Sør-Trøndelag	—	—	—	—
Nord-Trøndelag	—	—	—	—
Nordland	—	—	—	—
Troms	79	—	—	79
Finnmark	—	—	—	—
Tilsammen	3 850	127	9	3 714

K o p e r.

Stadsveterinær *E. C. Koren Lund*, Skien, anfører herom:

En ondartet kukoppepedemi påtraff jeg på en gård hvor alle dyrene blev angrepet; enkelte hadde forhøjet temp. og liten etelyst; 4 hadde betendelse i jur og spener og var helt oversådd med blærer og sår; det var nesten umulig å få dyrene melket og melken måtte delvis kasseres eller kokes. 2 piker som melket blev også angrepne av kopper med koppeutslett på armene; den ene hadde feber og var sengeliggende i ca. 14 dager.

Daværende distriktsdyrlæge i Nord-Valdres, *O. Taralrud*, anstiller følgende betraktninger over problemet kopper hos husdyrene:

Koppeutslett på ku og også på geit er en smittsom lidelse, der år om annet forårsaker ikke så ubetydelige tap her i distriktet. Koppene forekommer helst i beitetiden — juni-juli — og forløper stort sett lett, men det forekommer også ondartede utbrudd, der hurtig brer sig over hele besetningen. Man ser ikke sjeldent store brandige skorper med hendøen av vev, så spenene ofte ser mer sorte enn hvite ut. I mange tilfelle er kuene utrivelige noen dager og blir satt noe ned i melkeydelse. Dette skyldes også at kuene ofte blir svært urolige og vanskelige å melke. Melkekanalen blir ikke så sjeldent skorpebelagt og tett, mastiter følger av og til etter og mangen en ku er blitt ødelagt som melkekum på grunn av koppeutslett.

De der har hatt kopper på fjøset, er nok forsiktige og renslige, men folk flest vier denne lidelse altfor liten opmerksomhet. Det er all grunn til å gjøre alt som gjøres kan både fra eierens og veteranærrens side for å få denne lidelse bekjempet, men det er meget vanskelig på grunn av at den ikke blir aktet for noe større og forløper ofte lett.

Hvorvidt det forekommer noen smitte av koppevaksinerte mennesker eller ikke skal jeg ikke uttale mig om, men det er i allfall verd å legge merke til at

utbruddene på kuer i allfall kommer etter den årlige massevaksinasjon av barn. Smitteoverførsel vilde være lett ved infiserte hender under melkningen, og det er flere tilfelle man synes det er oplagt at så er skjedd.

Koppeutslett på geit synes jeg optrer noe før på året. Det kan være meget ondartet, og det er ikke sjeldent unge dyr går helt til grunne av lidelsen. Det er almindelig at utslettet setter sig på lepper og nese. Det hender at det blir svære skorper over nesebarene, der vanskeliggjør åndedrettet, og det er ingen sjeldenhets å se utslettet trekke sig innover nese og svegl. Likeledes kan keratit og konjunktivit følge med.

Hos sau er det lignende utslett, men jeg er ikke så sikker på det er virkelig koppeutslett.

Jeg kan ikke erindre å ha sett overførsel av geitekopper til ku eller omvent, så den opfatning at det skal være hver sin spesifikke form, passer nok her i distriktet.

R i n g o r m.

Distriktsdyrlæge *H. Lund-Larsen*, Dombås, har innberettet følgende:

R i n g o r m var det utover høsten og vinteren mange tilfelle av. I 2net halvår 1935 er således oppført 723 dyr behandlet. Dette tall dekker dog ikke på langt nær antall angrepne dyr, idet et stort antall behandles av eierne med de vanlige husmidler. I enkelte kretser, på Dovre og Lesja, var nesten alle besettinger angrepne. Denne sykdoms intensitet veksler adskillig fra år til år. Enkelte år innskrenker lidelsen sig vesentlig til mindre affeksjoner omkring øine og ører, og mindre flekker på kroppen. Andre år — som 1935 — er lidelsen særdeles ondartet, med svære utbredninger på hode, hals og kropp, med sterke hudfortykkelsjer og tykke asbestaktige skorper. I slike år kan man treffe på dyr med affeksjoner helt ned til kodebøiningene. Lidelsen er under slike forhold meget hårdnakket å behandle, og krever stor tålmodighet av dyreeieren. De mildere medikamenter fører i disse tilfelle enten ikke, eller for langsomt, til målet. Jeg er ved ondartede tilfelle her i distriktet blitt stående ved Lin. sulf. comp. som tilsettes 1— $1\frac{1}{2}$ % Solut. arseniit. kalic. conc. Dette middel virker meget kraftig og skal behandles med en viss varsomhet. Det hender nok at dyreeierne i sin iver innngir det så kraftig at man får hissige dermatiter med nekrotisering av store flak av overhudens øverste lag. Når de derimot har lært seg å bruke det med en viss varsomhet, ser de ikke gjerne at man forskriver annet til dem. — Distriktslægen har i slike år også livlig søkning av patienter som er smittet av dyrene. Han er av samme opfatning at tilfellene høsten og vinteren 1935 var særdeles ondartede. — En kold og regnfull sommer og høst, mørke, fuktige fjøs, og mangelfull hudpleie, spiller naturligvis betydelig rolle for sykdommens intensitet og utbredelse, men det ser ut som om soppens patogene egenskaper varierer. For øvrig er vel også, som av *S l a g s v o l d* antatt, den mulighet til stede at soppen kan leve som saprofytt i naturen. Iakttagelser her fra distriktet peker i den retning. Det rent eksplosjonsaktige utbrudd om høsten hos ungdyr som har gått i bestemte fjellstrekninger, er således bemerkelsesverdig. Ved fellesdriftenes slipning blir dyrene så vidt mulig kontrollert at de ikke har ringorm. At ett eller to dyr med helt minimale flekker kan bli oversett, kan ikke utelukkes, men at disse dyr kan bevirke massesmitning etter å ha gått i skarp sol på fjellet (hele sommeren), synes påfallende. Iakttagelser fra bestemte setergrenner hvor smittesannsynligheten fra dyr til dyr om sommeren må ha vært minimal, tyder i samme retning.

Daværende distriktsdyrlæge i Sand i Ryfylke, distriktsdyrlæge *O. Westerheim*, har anført følgende om ringorm:

Ringorm har i mange år vært en sann plage for distriktene i Indre Ryfylke. Hver sommer har man hatt noen angrepne dyr på heiabitetene, og disse har spredt smitten så man utover høsten og vinteren har fått en mengde tilfelle rundt omkring i bygdene. Første gang man har denne sykdom i en grond, optrer den temmelig ondartet og smittsomt, slik at det nesten er umulig å beskytte sine dyr mot sykdommen. Senere synes mottageligheten å avta, og man kan nesten tale om en slags immunitet mot sykdommen, når dyrene først har gjennemgått et angrep. Dette forhold er jo en god bundsforvandt i kampen mot sykdommen, og i Indre Ryfylke har ringorm vesentlig av ovennevnte grunn ikke vært så utbredt i det siste år. Ved inspeksjonsreiser har jeg søkt å bibringe dyreeierne forståelse av at der må rengjøres etter sykdommen og at der ikke sendes angrepne dyr på fellesbeitene. Noen hel kontroll over dette er det ikke mulig for veterinæren å ha i slike vidstrakte distrikter som Indre Ryfylke.

Føllsyke

omtales nu meget ofte av de praktiserende veterinærer over Østlandet.

Veterinær *K. Haakenstad*, Hønefoss, uttaler i sin årsberetning herom:

Føllsyken ser ut til å være i sterk tiltagende både i antall tilfelle og i ondartethet. Det ser ut til at en serumbehandling straks etter at følet er født hjelper noe; men på de føll som er så svake at de ikke kan reise sig, hjelper serum ikke. Kanskje har man her med en ernæringssyke å gjøre.

Distriktsdyrlæge *H. Olsen-Breilid*, Vestre Toten, uttaler følgende:

Det blev anmeldt 21 sykdomstilfelle. De fleste av disse adskilte seg fra den almindelig forekommende, ved at føllene allerede ved fødselen var syke og kraftesløse, greidde ikke å stå på benene, bare lå og kavet med de kraftesløse forben, kunde ikke patte, fikk allerede i løpet av første døgn diarrhoe og døde av septicæmi. Mange mistet sine føll av denne sykdom, uten at det blev anmeldt. I to tilfelle bruktes serum profylaktisk; disse blev ikke syke.

Veterinær *J. Schjerve*, Ringsaker, skriver:

I rubrikken for føllsyke har jeg oppført tilfelle som vel egentlig ikke hører med til hvad man vanlig forstår ved føllsyke. Føllene er ved fødselen meget slappe og ute av stand til å bruke frambenene, da disse er mer eller mindre fletterte og føllene er ute av stand til å rette dem ut. Slimhinnene er blålige og sterkt injiserte som følge av en meget dårlig hjerteaksjon, og som regel dør føllene i løpet av 2 à 3 dager. I to av tilfellene hadde føllene en meget stor struma.

Distriktsdyrlægen i Land, *Th. Fretheim*, meddeler:

Føllsyken har jeg praktisk talt vært forskånet for. Det blir over distrikturen her mer og mer almindelig å la hoppen føde ute — m. a. o. la hoppen bedekkes noe senere — dette er vel den sikreste assuranse mot navleveneinfeksjon.

At hoppens melk etter 14 dagers ophold på beitet før den føder — har en bedre virkning på follet enn melk produsert på stallföring — er vel også utenfor enhver tvil. — Den mest unaturlige form for hesteopdrett er ganske sikkert det vi ser i byene, hvor føllene ser dagens lys i en sagflisbinge allerede i februar—mars. Opdrett af hest bør være forbeholdt landet — der har vi de naturlige betingelser.

Veterinær *S. T. Wang*, Østre Toten, meddeler:

Føllyken optrer stadig i sterk grad år efter år her i distriktet. Til tross for serumbehandling og for øvrig kirurgisk behandling (navnleregionen) kreperer årlig flere føll.

Det synes å vise bedre resultater når føllhoppene kommer på beite ifra våren av og således føller på et senere tidspunkt. Følgen av dette har vært at flere gårdbrukere lar sine hopper bedekke senere utover sommeren. Erfaringen viser at resultatet da blir bedre.

Spørsmålet blir i overensstemmelse med dette om ikke føllyken også kan henregnes primært til mangelsykdommer, mens infeksjonen kanskje optrer sekundært?

Veterinær *J. C. Mjørud*, Rakkestad, opplyser om å ha påtruffet et tilfelle med n y r e a b s c e s s hos et føll som døde plutselig etter å ha holdt sig magert siden fødselen.

O n d a r t e t ø d e m .

Stadsveterinær *E. C. Koren Lund*, Skien, har påtruffet følgende sykdomstilfelle:

Det var en eldre hest, som fikk hevelse i halsen og særlig av de submaxilære kjertler. Allerede første dag fikk den åndebesvær med serøst skummende flokk fra nesen. Temp. 41°. Puls svak og hyppig. Annen dag hadde hesten et meget anstrengende snorkende åndedrett og ustø gang. Hevelsen i halsen tiltok og bredte sig fremover kinnmuskelen — like til neseborene. Tredje dag døde den.

Obduksjon viste store geléaktige ødemer på hals og hode; intet fremmed legeme i halsen kunde påvises, og organer — også milt — helt normale. Mikroskopisk fantes bakterier der lignet «*Bacillus ødematis malignii*». En slakter der hadde begynt å flå hesten fikk, senere et ondartet rosenaktig puslett på underarmen.

V i l t s y k e .

Distriktsdyrlæge *D. Grimsrud*, Spydeberg, har iaktatt følgende:

Den 11. september optrådte en voldsom lungelidelse i en kvegbesetning i Spydeberg. Besetningen bestod av 15 voksne dyr og en spekalv. Av disse blev 11 dyr angrepne og samtlige stod med en temp. på over 41°, et enkelt dyr hadde endog temp. på 42°. Alle stod de med noe hengende hode, blanke øine, spytflod og hoste. Kun fire kuer og en kalv undgikk sykdommen. I løpet av seks dager døde 4 kuer, mens de øvrige blev bedre etter hvert og fikk appetitten igjen og tilsynelatende helt friske i løpet av 8 dager.

Den første ku som døde ble obdusert på Veterinærinstituttet, mens de to siste ble obdusert av mig. Da jeg fant at dyrene var døde som følge av en

voldsom lungebetendelse hvis make jeg ikke før hadde sett, tilkalte jeg veterinær Slagsvold, som etter å ha besiktiget de obduserte dyr foretok podninger og undersøkelser med det resultat at diagnosen pasteurellose eller viltsyke blev fastslått.

H v a l p e s y k e .

Fra alle kanter av landet oplyses det om at hvalpesyken i 1935 har optrådt med særlig mange tilfelle og ofte meget ondartet. I det hele land er behandlet 2703 hunder, hvorav 920 opgis som drepte og døde. De tilsvarende tall for 1934 var 1 779 og 380.

Distriktsdyrlæge *H. Stenersen*, Sarpsborg, skriver således:

Hvalpesyke har optrådt som en meget ondartet og vidtfarende epizooti her i distriktet, i by og på landdistriktere med nær 100 % dødelighet. Den har ytret sig for det meste i form av cerebrospinalmeningitt, sovesyke, lammelser, kramper, ellers pneumonier og pleuriter. Flere unge hunder her, som på forhånd var behandlet med Laidlaw-Dunkins vaksine, viste sig helt ut å kunne holde stand mot infeksjon og forholdt sig friske under epizootien, det som forresten også var å vente, men det var nu et bevis på vaksinasjonens effektivitet.

S m i t t s o m h a l s b e t e n d e l s e h o s h e s t e r

omtales meget i veterinærernes beretning for beretningsåret. Epizootien gir inntrykk av å ha bredt seg over store deler av landet og nevnes også av enkelte veterinærer i Nord-Norge. Sykdommen forløp i almindelighet godartet uten videre komplikasjoner, dog oplyser enkelte om å ha iaktatt henkastinger til lungene. — Noen veterinærer kalte denne sykdom for «influensalignende» og uttalte at den var særlig godartet som endog ikke foranlediget noen svulst av halsglandlene.

P a r a k o l i i n f e k s j o n h o s k a l v e r .

Distriktsdyrlæge *O. Haga*, Haugesund, meddeler:

En 14 dager gammel kalv blev undersøkt i døende tilstand efter to dagers sykdom. Temp. 40,5, puls 130, resp. 36. Ichteriske, sterkt injiserte slimhinner. Ved obduksjonen påvistes sterkt forstørret milt. Det subkutane bindevev og alle serøse hinner var grågule av farve. Leveren nærmest rødgul, men nokså fast av konsistens. Transsudat i buk- eller brysthule fantes ikke. Heller ikke utsvedninger i bindevevet. Noen iøinefallende patologisk-anatomiske forandringer utenom miltsvulst og gulsott fantes ikke. Det hele lignet meget paratyfys hos rev. Milten blev sendt inn til Veterinærinstituttet, hvor man påviste gram negative staver, som ved nærmere undersøkelse viste sig å være parakolibaciller. Eieren hadde i kort tid foruten denne mistet 3 kalver, hvorav en var 3 mndr. gammel. Også i en annen stor besetning hadde man mistet 4 kalver, dels få dager gamle dels eldre. I innsendt milt påviste Veterinærinstituttet parakoliinfeksjon. Instituttet anbefalte bruk av dansk parakoliserum profylaktisk, og dette har vist sig helt effektivt, når kalvene sproites samme dag de er født. En kalv som derimot blev sproitet først 5te levedag døde 1 uke etter.

G o d a r t e t b e s k e l e r s y k e.

Distriktsdyrlæge *R. Solheim*, Skodje, innberetter:

I springtiden blev fire hopper angrepet av godartet beskeltersyke. Hos den første patient var sykdommen meget ondartet, artet sig nærmest som en lymfangitt med ødem fra skjeden til lårerne og under buken helt til forbenene. I skjeden var de vanlige vesikler. — Hingsten var fri. — Da der var en viss tidsregelmessighet mellem de angrepne dyr, måtte jo smitten komme fra en hoppe, og denne blev også funnet. Denne blev regelmessig ført til hingst uten å ta føll. Ca. 8 dager etterat denne hadde fått et sprang, blev en hoppe angrepet. Hingsten bare overførte smitten.

Distriktsdyrlæge *T. Faanes*, Stranda pr. Ålesund, har konstatert denne sykdom i en sauebesetning. Sykdommen medførte sterilitet, så eieren måtte slakte hele besetningen bestående av 20 sauere.

K o k s i d i o s e.

Distriktsdyrlægen i Austre Sunnmøre, *T. Faanes*, meddeler:

Blandt geitesykdommer spiller koksidiosen en betydelig rolle. Hos voksne geiter ytrer den sig ved langvarige diarrhoeer og avmagring, liten melkeydelse. Sjeldent kreperer de. Derimot hos kje er dødelighetsprosenten meget stor. — Som eksempel kan anføres, at man i en besetning på ca. 30 geiter ikke har fått frem levende kje de siste 5 år. De er kreper i 4—5 ukers-alderen. Der er i en del tilfelle forsøkt behandling med ichtargan, uten at resultatet kan sies å ha vært overbevisende godt.

Distriktsdyrlæge *A. von Schack*, Nesbyen, forteller i sin innberetning om å ha påtruffet koksidiose hos 3 kuer som hadde beitet på en mark som støtte umiddelbart op til en stor revegård hvorfra det var kastet gjødning og avfall. Kuene blev meget syke og den ene kreperte.

A k t i n o m y k o s e.

Distriktsdyrlægen i Vesterålen, *K. A. N. Rutlin*, meddeler:

Et tilfelle av aktinomykose kan være av interesse. Kua hadde i lengere tid hatt en svulst på juret. Jeg opererte bort svulsten og fjernet flankelymfekjertlene, disse var over knyttnevrestore og sterkt infiserte. Tre måneder etter måtte kua slaktes, operasjonssårene var helet, men der var infeksjon i inguinallymfekjertlene, aktinomykotiske vegetasjoner på bukhinnen, tarmene og aktinomykotiske asbcesser i lever og lunge, dette siste selvfølgelig konstatert ved obduksjon.

E k s a n t e m a t i s k f e b e r .

Distriktsdyrlæge *W. Løkke*, Støren, anfører:

Et tilfelle hos ku diagnostisert som exanthematiske feber bør ha interesse. Dyret hadde litt feber (38,9), men almenbefindendet var ikke særlig forstyrret. Litt stor, stikkende bevegelser. Der fantes sår med skorper omkring munn (også

noen røde, ømme flekker i munnhulen), nesebor, på spener og i huden på juret (spenene blev senere bare røde, væskende sår), i klovspalten og kronen på alle ben samt omkring anus. Dyret savlet litt. Kua blev isolert, og der blev foretatt grundig desinfeksjon. Der blev innledet behandling, men lidelsen viste sig meget hårdnakket, og efter ca. 3 ukers behandling blev kua avlivet. Der kom ingen flere tilfelle i besetningen.

Distriktsdyrlæge K. Hauge, Rosendal, skriver bl. a.:

Blandt kyrne på et fellesbeite på Tysnes optrådte en akutt eksantematisk sykdom. 20 dyr var angrepet. Det begynte med nedsett appetitt og lett feber. Rundt munn og nesebor og særlig over klovene dannet det sig et skorpet utslett. Kuene spiste og melket mindre og beveget sig lite. I løpet av en ukes tid var sykdommen overstått.

S o l e k s e m.

Distriktsdyrlæge O. Skjerven, Trysil, meddeler:

En buskap på 3 kyr blev sluppet ut den 29. mai kl. 10. Kl. 13 samme dag kom de tilbake, var påfallende slappe, åt ikke, la sig og reiste sig og la sig igjen. Da jeg kom til stede et par timer etter, hadde kyrne kvilt, åt litt og var roligere. De var magre, tuggete og små. Litt forvoksne klauver. To av kyrne var rausidet og den tredje svartsidet. Alle tre hadde væskende eksem med hårvavfall over ryggen. Eksemet, som var opstått samme dag, holdt op med et skarpt skille der hvor den pigmenterte hud begynte. Det hadde vært sterkt sol om dagen.

Da jeg ikke før har sett slik eksem her, kan vel årsaken neppe tenkes å være sensibilisering ved en spesiell plantegift. Formoder heller at sensibiliseringen på en eller annen måte står i forbindelse med dyrenes mangelfulle konstitusjon. De var ensidig og sannsynligvis sparsomt føret med dårlig høi.

Distriktsdyrlægen i Sør-Salten, P. J. Seglem, Bodø, blev i juli 1935 av fylkesmannen anmodet om å reise til Gimsøy hvor det var utbrukt en tilsynelatende sterkt smittsom sykdom blandt en del kalver og ungdyr som gikk i fellesbeite. Distriktsdyrlægen skriver i den anledning bl. a. følgende:

Det blev opdaget at en kalv var mindre livlig enn de andre dyr; da eieren undersøkte kalven fant han at huden over hele ryggpartien fra nakken til halen var hård å føle på som tre. Partiet som var angrepet gikk ca. 20—30 cm. ned på hver side. Det hårde parti av huden var allerede da eieren fant kalven adskilt ved en fure fra den friske hud. I løpet av disse 14 dager har demarkasjonen gått videre, så nu var omtrent hele den nekrotiske del av huden avstøtt og hang kun på enkelte steder fast. Kalven var hvit med svarte flekker, men det angrepne hudparti omfattet etter eierens forklaring både de hvite og sorte hudpartier. Denne forklaring av eieren viste sig ved min ankomst til stedet, i det vesentlige å være riktig, med undtagelse av det at sykdommen kun hadde sete på de hvite partier av huden, mens de pigmenterte partier ikke var angrepet. Dette var så sterkt uttalt at der midt i angrepne og hårløse partier fantes sorte flekker av størrelse fra en femore og optil en fyrstikkesske som var helt friske, samt at sykdommen ikke var begrenset til ryggen alene, men kunde ha sete overalt på kroppen

hvor huden var hvit. Avgrensningen mellom de syke hvite og sunde sorte partier var så skarp at der på grensen kunde finnes en ganske tynn rand med hvite hår, mens hår og overhud for øvrig på de partier var bortstøtt. De hvite partier var sete for en vesikuløs ødematos betendelse i lærhuden med bortstøtning av overhud og hår. Overhuden var enten avstøtt eller kunde ennu henge fast på én side således at der var optil håndflatestore løse overhudspartier. I det hele tatt frembed sykdommen et sådant bilde at det er forståelig at eierne blev opskaket og mente at det var en farlig smittsom sykdom.

Efter min undersøkelse kan det ansees sikkert at omhandlede sykdom var «Bokhveteutslett».

Det syntes besynderlig at denne sykdom ikke før har optrådt på disse gårder, men dette kan skyldes, at dyrene i år har beitet på en side av beitedalen som de før ikke vesentlig har benyttet. Jeg gav eierne av dyrene beskjed om å fjerne de hvite og hvitflekkede dyr fra beite og holde de syke dyr i mørke, skyggefulle rum, samt anvisning på lokalbehandling.

Jeg må til slutt bemerke at det er første gang jeg har påtruffet bokhveteutslett her i Nordland.

G r i s e s k a b b.

Distriktsdyrlægen i Nord-Helgeland, *A. C. Myhrer*, meddeler:

En sykdom som i almindelighet er nokså upåaktet er skabb hos grisen. Efter å ha lest veterinær K. Thorshaugs artikkel om griseskabb i N. V. T. for iår, har jeg i alle mistenkelige tilfelle tatt skrap for mikroskop. Og i 10 tilfelle påvistes midden. Behandlingen har vært inngroning med grønnsåpe over hele kroppen. Derefter avvaskning med lunkent vann og etter tørring inngroning med Lin. sulfur. comp. Denne behandling tåles godt og virkningen er utmerket. At midden overføres til mennesker er også sikkert. En kone som stelte grisen fikk scabies, hun måtte til doktoren og infeksjonen medførte et meget plagsomt og stygt eksem.

P a r a s i t t e r.

Det ser ut som om innvollsorm hos hest mer og mer blir et problem for veterinærerne.

Distriktsdyrlægen i Strinda, *K. D. Schieffloe*, Trondheim, skriver således herom:

Innvollsorm hos hester synes å opptre i langt større antall tilfelle enn man tidligere har antatt. I årets løp er undersøkt 54 gjødselprøver av hester og i samtlige er påvist — til dels i massevis — strongylideegg. Samtlige hester hos hvilke innvollsorm er påvist, har vist tegn på utrivelighet, dårlig hold, pjusket hårlag og tildels almindelige indigesjonssymptomer. Som kur har vært anvendt acid. arsenic. 1 gr. 6 dager i trekk eller carb. sulf. 10 gr. i kapsler. Av begge behandlingsmåter sees gode resultater, men ved inngivning av carb. sulf. vil kuren i alminnelighet være avsluttet i løpet av en dag.

Distriktsdyrlæge *I. Flønæs*, Rissa, meddeler følgende:

Innvollsorm hos hesten er så utbredt at det er vanskelig å finne et dyr, hvis gjødsel er fri for ormegg. Arsenikk og tartrat. stib. kalic. er vesentlig brukt

som behandling. Absolutt fri ormen blir dyrene neppe; men en ormkur efterfølges praktisk talt alltid av en betydelig bedring i hold og utseende.

Angående «innvollsorm hos sau» skriver følgende veterinærer som nedenfor anfører:

Distriktsdyrlæge E. Clausen, Mosjøen:

På en sauavlsgård optrådte der i siste halvdel av juni mnd. en dødelighet blandt lammene. Der var ca. 250 lam født utover våren. Den første meddelelse, som jeg fikk, gikk ut på at der i løpet av vel en uke var død 16 lam. Det lå nærmere å anta at det var en infeksjon av et eller annet som var årsak til så mange dyrs plutselige død. Konfererte med distriktsdyrlæge Myhrer, og han mente at det muligens var en kolibacillose. Efter konferanse med Veterinærklinikken fikk jeg så tilsendt 1500 cm.³ blandingsserum, hvormed jeg sprøtet 90 lam.

I de lam som jeg obduserte fantes tynntarmene aldeles stappende fulle av bendlormer, 3 lam blev innsendt til Veterinærklinikken og der samme obduksjonsfunn, tarmene stappende fulle av bendlormer, tillike var der en mengde koksider, disse fantes i det forreste avsnitt av tarmkanalen i en rekke tettsittende gråhvite, fløielsesaktigliggende knuter.

Hvad som var årsaken til de mange dødsfall enten bendlormen eller koksidiene er ikke godt å si, men antagelig har det vært bendlormen.

Av de 90 lam som blev sprøtet med serum døde ingen, men av den annen part som ikke blev sprøtet døde der senere ca. 12 stykker. Alle lammene fikk en kamalakur og senere hørtes ikke noe mer til sykdommen, og ingen flere døde.

Distriktsdyrlægen i Vesterålen K. A. N. Rutlin, Sortland:

Av innvollssnyltene må nevnes det store antall bendlormer som blev funnet på det henværende saueslakteri siste høst. Det var nesten utelukkende lam som blev slaktet, og gjennemgående var disse 6 måneder gamle, men til tross herfor hadde de ofte massevis av fullt utviklede bendlormer i tarmene, de sterkest infiserte var magre, såkalte «blålamm». Det var flere som uttalte at bendlormsyken hos sauene stod i forbindelse med det store antall revedeg i distriktet. Dette må vel sies å være løse gjetninger og så vidt jeg vet uten rimelig grunnlag.

*Distriktsdyrlægen i Lofoten, E. Vangen, oplyser også om å ha påtruffet bendlorm (*Tænia expansa*) under kontrollen av saueslaktene ved et derværende slakteri. De angrepne dyr viste sig alle å være kommet fra et bestemt sted av distriktet.*

Om distomatosen skriver distriktsdyrlægen i Ytre Nordmøre, T. Lægreid, Kristiansund N., følgende:

Mykje av distriket — serleg på Smøla — er vanleg plåga av distomotose både på sau og storfe. Siste sommarhalvår var sers regnfullt, og det hev resultert i at distomotosen hev herja reint forferdeleg på Smøla heilt sidan i haust.

Mesteparten av folket var ikkje klår over at det var noko å gjera med desse ting og let roleg den eine etter den andre av sauene dauda. Det er meg fortalt at fleire smølaveringar skal ha mist mesteparten — ja endå til alle sauane sine.

Då eg fekk greida på tilstanden, rykte eg ut i avisone og fekk folk til å gå iveg med kapsling, og ettersom det vert fortalt er Ovinal A. L. heilt probat dersom ikkje sauane er reint nedfor.

Distriktsdyrlæge *C. Jørgensen*, Rakkestad, forteller i sin innberetning om to tamme rådyr som døde av strongylose — antagelig smittet fra rever.

Distriktsdyrlæge *J. Kjos-Hanssen*, Egersund, gjør opmerksom på følgende angående o k s e b r e m s e n:

I det forløpne år har jeg arbeidet en del med denne snylteplage. Jeg har innhentet oppgaver fra forskjellige hudgrossister på Vestlandet. De 4 Vestlandsfylker er mest infisert og Rogaland kommer i første rekke med «være-huder», strekningen Moi—Egersund med ca. 50 % i sesongen. Tapet er i virkeligheten større enn antatt. Dette tap består i følgende:

1. Tap av flere liter melk for hver dag dyrene går med være-bylder på ryggen.
2. Tap i hold, idet trivsel og velvære og dermed slaktevekten går ned i væresesongen.
3. Verdiforringelse på kjøttet, fra 5—10 % av dyrets kjøttverdi.
4. Verdiforringelse på huden fra 10—70 %, alt etter værenes antall.
5. Ulykke forvoldt ved «skjening» (ras, benbrudd, piggtråd o. s. v.).

Tapet pr. dyr utgjør etter svensk beregning gjennemsnittlig ca. 60 kr. pr. ku, og etter våre forhold, lavt ansatt, kan det ikke settes under 20 kr.

Som nevnt ifjor er pulverisert derris-rot et utmerket middel mot bremse-larver i huden. Det brukes i 10 %'s veldig uttrekk og dyrene strykes over «være-feltet» på ryggen 2 ganger med 3—4 dagers mellomrum. Der medgår ca. 1 liter pr. dyr og prisen er ca. 1 kr. Den simpleste måte å holde sig bremsefluen fra livet er å stryke kyrne hver morgen (når man venter «skjen-vær») over ryggen med en kost eller fille dyppet i en sterk opløsning av et eller annet «smalevask».

S v u l s t e r.

Distriktsdyrlægen i Midtre-Sunnmøre, *R. Solheim*, Skodje, meddeler:

En eiendommelig form for anemi hos ku før og etter kalvingen er konstatert. Minner om subakutt melkefeber, men den vanlige behandling er nyttleslös. Kua vil ligge, er blek og har conjunctivitis. Puls forsøkt. Matlysten god. På et slakt fantes en stor lever med knyttnevestore svulstmasser hvite av farve. Histologi: Storcellet r u n d c e l l e s a r k o m. På et annet slakt var fettvevet grønnligt. For den siste patient blev forordnet leverkur av rå, knust kalvelever. Resultat foreligger ikke.

En nevestor svulst fjernet fra lysken på en hanrev viste sig å være et s a r k o m.

Distriktsdyrlæge *H. Lund-Larsen*, Dombås, anfører bl. a.:

Hos en 8 år gammel kalveferdig ku fantes en halvkuleformet svulstaktig dannelse utgått fra cervix uteri, prolifererende inn i uterus. Kun med vanskelighet kunde man føre en hånd forbi svulsten inn til fosteret. Kua blev slaktet, idet fjernelse av svulsten på grunn av dens størrelse og den brede basis ansås håbløs. Ved obduksjonen viste svulsten — e t f i b r o m y o m — sig å veie

15,5 kg. Hos en 17 år gammel hoppe, som av eieren var mistenkt for tarmkatarr, kunde man ved rektalundersøkelse, i kroset og ved tarmenes krøstilheftning, kjenne «tett i tett» med svulstaktige dannelser. Ved obduksjonen av denne patient fant man i kroset, langs tynntarm, tykktarm, blindtarm, i lever, nyrer og tilhørende lymfeglandler sarkomer fra knyttnevestore til knapt synlige. — En mann forsøkte å telle de større — godt synlige — svulster; men da han var kommet til 900 oppgav han det.

Distriktsdyrlæge K. Verpe, Drangedal, har ved obduksjon av en gammel hest (skimmel) funnet i bukhulen et melanosarkom av 48 kg.s vekt.

M a n g e l s y k d o m m e r.

Om dette sykdomskompleks innberetter nedennevnte veterinærer følgende:

Distriktsdyrlægen i Alvdal, O. Grøndahl:

Mangelsykdommer forekommer hos alle dyrearter. Benskjørhet er forholdsvis sjeldent men finnes dog av og til. Medfødt struma hos lam har de 3 siste år vært gjenstand for forsøksføring med jodpreparater. Sykdommen holder sig borte fra de gårder hvor forsøkene drives og dukker op på andre gårder.

På 4 gårder hvor forsøk i år var anlagt, forekom ikke et eneste strumatilfelle hverken hos forsøks- eller kontrolldyr. To gårder som ikke tidligere har hatt struma fikk sykdommen så voldsomt at over halvparten av lammene ikke var levedyktige. Sykdommen er ikke så jevnt utbredt som for noen år siden. Den optrer plutselig i en tidligere strumafri besetning med stor dødsprosent. Neste år er denne besetning fri, mens andre angripes. — Under disse omstendigheter å drive forsøk synes håpløst.

I 1934 blev store deler av den dyrkede jord i distriktet oversvømmet og stod under vann i lengere tid. Ut på våren 1935 optrådte en sykdom hos ku på de oversvømmede gårder som jeg må anse som en mangelsykdom og sannsynlig står i forbindelse med utvaskningen av jorden. Dyrene viste følgende symptomer: Ingen feber, noe forhøjet puls og respirasjon. Sterk ophisselse. Reagerte sterkt for berøring og støi. Blikket vilt og stirrende. Symptomene var i det hele mest av nervøs natur. På dette stadium av sykdommen kom jeg til å behandle 3—4 dyr.

Behandlingen bestod av skummet melk, forsfortran og mineralnæring. Bedring og helbredelse inntrådte etter kort tid. Fikk sykdommen utvikle seg kom det plutselig et voldsomt krampeanfall. To av disse krampekuer var slaktet ved min ankomst, en tredje var død under anfallet, men en fjerde kom jeg til å behandle, anfallet var voldsomt men kortvarig og ved den tidligere omtalte behandling inntrådte hurtig helbredelse.

Veterinær M. Mauritvedt, Søre Land:

Slikkesyke er det usedvanlig meget av her ved Randsfjorden. På hver gård så vel som småbruk er der en eller flere «slikkere». Jeg har forsøksvis anvendt sulfas ferrosus, fosfortran og mellasse; men god virkning har jeg kun fått av hoiaske og „jugol“. Et lite jodtilskudd har senere vist sig nødvendig for å hindre recidiv. Jodmineralnæring har jeg anbefalt sterkt; men virkningen har ikke

alltid svart til forventningen, muligvis fordi den er gitt i forliten mengde. Mitt inntrykk er at høiaske er bra og særlig sammen med lugol. Slikkesyke er mest utbredt på ren morénejord.

Distriktsdyrlæge J. Jutulstad, (i 1935 adr. Dombås).

Ved rachitis hos svin, hvor der forekommer kramper har jeg begynt å bruke calsinat subcutant. Denne behandling har jeg hatt meget glede av. Det er lettvint å applicere, og patientene har ofte kommet sig nokså fort. De i handelen værende «mineralnæringer» begynner å bli mer og mer anvendt i fjøshusholdningen, og de har sikkert en forebyggende virkning mot disse sykdommer.

Stadsveterinær Chr. Johnsrød, Kristiansand S.:

Av mangelsykdommer forekom i månedene mai og juni adskillige tilfelle av akutt stivsyke hos kuer. Det var helst unge dyr (kviger) som blev angrepet. Sykdommen utviklet sig som regel i løpet av et par dager. Dyrene hadde vanskelig for å legge sig og reise sig. Fikk man de ut av fjøset, gikk de på en underlig stiv og ustø måte, var stive i alle ledd, så benene bleveget som pendler. Sykdommen blev med godt resultat behandlet med klorkalsium intravenøst og pr. os. I et par tilfelle blev også anvendt kalsiumboro- glukonat intravenøst og intramuskulært. Dette preparat er også med godt resultat anvendt ved akutt stivsyke med kramper hos kalver, griser og revehvalper.

Indigestion med krampe

er beskrevet av distriktsdyrlæge *R. Solheim, Skodje:*

Dyret blev hentet hjem fra havn, og oplysningen var «appetittmangel». Det lignet også indigesjon, og ved det første tilfelle oppdaget jeg heller ikke noe usedvanlig. Det typiske var høi puls, feberfri, døsig, pupillreaksjon nedsatt, halsen holdtes noe stiv med ataktisk bevegelse. Enkelte av patientene ville ikke legge sig. Ved støi blev de lett opskremt og stod og skalv. Efter ca. 3 dagers forløp kom krampene, som kunne bli rett voldsomme og langvarige. Patienten lå da med stive ben og nakkekramper og besværlig åndedrett. Behandlingen var enkel: Store doser kritt og ekebark i begynnerstadiet, senere bromkalium inntil kua sov og fortsatte å sove i ca. 3 dager. Hele sykdomsforløpet varte ca. en uke og samtlige med helbredelse.

Tarminvaginasjon hos storfe.

Veterinær *Sigv. Holm, Askim*, meddeler:

I januar 1935 blev jeg kalt til en 1 år gammel okse som viste heftige kolikk-smerter. Temperatur 39,3. Der var ingen meteorismus. Ved undersøkelse per rectum fantes intet unormalt utover at tarmen var fullstendig slapp. Efterat oksen gjentagne ganger var rullet over ryggen uten at dette syntes å hjelpe, blev den slaktet og der fantes en invaginasjon av tynntarmen. Lengden av tarmen som deltok i invaginasjonen var 80 cm.

Om traumatisk indigestion og acetonaemi skriver distriktsdyrlæge H. Olsen-Breiland, Vestre Toten, følgende:

Det blev i året behandlet 53 stkr. av traumatiske indigestioner, hvorav 15 blev tilrådet slaktet. 4 stkr. blev operert efter Hannover-skolens metode. Hittil i 1936 er ytterligere operert 8 stkr. Skjønt alle disse er blitt friske og har reagert svært lite for operasjonen, vet jeg ikke, hvad er best å tilråde. Skal det opereres etter denne metode er det best å gjøre det straks. På et senere tidspunkt vil det lett bli større betendelser med flegmoner og abcesser foran i bukhulen, likesom jeg i 2 tilfelle ikke kunde få tak i det fremmede legeme i nett-maven.

A c e t o n æ m i: Det blev anmeldt 71 tilfelle. Efter samråd med professor Slagsvold, begynte jeg i høst å bruke insulin, som enkelte gange gav meget gode resultater, men som ofte gjorde, at visstnok forsvant acetonæmien, men kuene blev meget syke et par timers tid ca. 2—3 timer etter injeksjonen. Det viste sig ved, at dyret blev stående stift med senket hode, lenet sig til båsen, falt i enkelte tilfelle på båsen og blev liggende ubehjelplig. Det hele gikk raskt over, men i et tilfelle varte det i 4 dager, og i et tilfelle hele 16 dager. Samtidig å føre med sukker eller mel kunde ikke forhindre denne komplikasjon. Efter på nytt å ha konferert med Slagsvold, har jeg senere i noen tilfelle brukt druesukker intravenøst. Dette har også i et par tilfelle gitt godt resultat, men har også sviktet. Nu har jeg 3 gange brukt samtidig druesukker intravenøst og insulin subcutant. Det ser ut til at jeg blir stående ved denne behandling.

Kastrasjon og narkose.

Distriktsdyrlæge *H. Lund-Larsen*, Dombås, anfører herom:

Til kastrasjon av sau er det siste år benyttet Burdizzo's tang. Da testis og scrotum ved Burdizzo's metode kun langsomt atrofierer blir slike kastrerte dyr ved overfladisk betrakning ofte mistenkt for å være sluppet ukastrert på beite. En modifikasjon som jeg opprinnelig har sett bestyrer Slagsvold, Statens Veterinærklinik, forsøke, er derfor gjennemført. Efter at Burdizzotangen er benyttet på vanlig sted på begge strenger, så vidt mulig i samme høide, anlegges en stram elastisk ligatur i Burdizzofuren. Scrotum med testiklerne avskjères ca. $1\frac{1}{2}$ cm. under ligaturen. Stumpen pensles med formalin eller tretjære. Det benyttes lokalbedøvelse. 7—10 cm.³ 2 % novocainoplosning sprøites med fin kanyle midt inn i testiklen. I løpet av 5—10 min. er testiklen helt følelseslös. — samtlige hester undertegnede kastrerte i 1935 blev også kastrert i lokalbedøvelse. 3—4 cm.³ 2 % novocain sprøites subcutant hvor smittlinjen i scrotum skal gå. Derefter med fin kanyle 10—15 cm.³ midt inn i testiklen. Venter man i 10 minutter reagerer dyret absolutt ikke for inngrepet. Siden våren 1935 er overhodet ikke benyttet kloroform til narkose. Til større operasjoner er benyttet luminalnatrium (phenyl-acetyl-barbituras-natricus) 5—10 gram i 10—16 em.³ vann intravenøst. Dette kombinert med eventuell lokalbedøvelse gir en lettvint, utmerket, og så vidt man kan forstå ufarlig narkose. Metoden kan benyttes under meget store inngrep.

Perforasjon av boren.

Konst. distriktsdyrlæge i Dovre og Lesja, *J. Jutulstad*, har i sin praksis på Dovre kommet over følgende tilfelle:

Det dreiet seg om en ku i Dovre. Den hadde kalvet dagen før min ankomst, etterbyrden ikke avgått, kua noe matt og hadde nedsatt etelyst. Ved under-

søkelsen viste det sig at etterbyrden var løsnet nesten i hele børens lengde, men satt fast på et mindre område på høire siden nokså langt fremme i høire børhorn. Ved å føle med hånden inn føltes det som etterbyrden satt fast direkte i børveggen, da der ikke føltes noen børkake, men ved lempelig trekk fulgte den dog med. Det viste sig å være en perforasjon av børen på dette sted, og etterbyrden raget inn i bukhulen, idet der var dannet en ekstra utposning av etterbyrden. Der fantes ingen blødning. Kua blev slaktet neste dag da der viste sig å være en peritonitt til stede. Perforasjonen var elipseformet og så stor at 3 fingre lett kunde føres gjennem den. Randene var helet og glatte. Det viste sig å være en eldre prosess. Kua var innkjøpt noen uker i forveien — var fraktet med bil og jernbane — og under denne transport skulde den være blitt stanget overende. Den hadde også 3 ribbensbrudd på samme side (h. side) i thorax. Disse syntes å være noen uker gamle.

M i s f o s t e r.

Distriktsdyrlæge *E. Nordrum*, Ringebu, meddeler bl. a.:

Det var to normalt utviklede hoder med halvdelen av halsen felles. For øvrig var kalvens kropp for kort med en stor pukkel over lenden og krokete stive bakben. Det var en noe kjedelig fødselshjelp; men kua kom sig nokså hurtig etter forløsningen.

H æ m o g l o b i n u r i.

Distriktsdyrlæge *Joh. Larsen*, Lier, skriver herom:

Hæmoglobinuri hos hester er med godt resultat behandlet med intravenøs injeksjon av druesukkeropløsning, og selv en hest som på grunn av uheldige omstendigheter, først kom under behandling 24 timer etter sykdommens opstående var på benene to dager etter og er nu i full orden.

J u r b e t e n d e l s e.

Veterinær *R. Braastad*, Eidsvoll, anfører:

Der har forekommet smittsom jurbetendelse i en besetning (streptococcer), men ved en omhyggelig renslighet og desinfeksjon samt planmessig rivanolbehandling er sykdommen sterkt på retur. En innsprøytning med rivanol 8—14—21 dager før kalvning i de betendte kjertler har gitt et glimrende resultat. Ved å la opløsningen stå i kjertlen til kua har kalvet, har dette ofte bevirket at denne kjertel som før har vært atrofisk er blitt større og har gitt mer melk enn de ikke betendte.

Veterinær *I. G. Rogstad*, Bryne Jæren, skriver om det samme tema følgende:

Også ved mastiter, særlig kroniske, har infusjon av entozonopløsninger gitt gode — ja til dels overraskende — resultater. — En ku hadde kronisk mastitis på en jurfjerededel. Ved mikroskopi av sekretet påvistes masser av streptokokker. Jeg vilde sterilisere jurdelen og infunderte så en entozonopl. 1 : 500 og lot den stå i juret i 24 timer. Da jeg imidlertid etter 3 ukers forløp atter så til dyret, blev jeg ikke lite forundret over å finne tilsynelatende normalt sekret. Ved mikroskopi fantes ikke bakterier. Siden har kua melket normal melk, men mengden var noe nedsett.

Distriktsdyrlæge *R. Solheim*, Skodje, har i sin praksis støtt på en ku som var krepert av *insektstikk* og har i den anledning i sin innberetning anmerket:

Har obdusert en ku drept av en hvepse- eller bisverm: Blodet mørkt, kjøttet blodsprengt, store ødemer i svelg, nesebor og tunge samt omkring anal- og kjønnsåpning. Organene degenerert.

P a r a t u b e r k u l o s e.

Daværende distriktsdyrlæge i Sand i Ryfylke, *O. Westerheim*, meddeler:

Paratuberkulose er blitt påvist i en større geitebesetning i Suldal, og likeledes hos en ku på et annet sted i samme herred. Det vil rimeligvis vise sig at denne sykdom er mer utbredt enn hittil antatt. I geitebesetningene kan den i de tidligere stadier lett forveksles med de almindelige parasittære sykdommer, og det blir som regel først ved obduksjon at man blir klar over forholdet. Man har ellers god hjelp i prøven med fugletuberkulin. For øvrig er det forskjellige forhold som bør nøiere klarlegges før man kan foreta sig noe effektivt mot denne sykdom. Det viser sig nemlig at det i en geiteflokk kun er bestemte dyr som angripes til tross for at smittechansene i en slik flokk geiter må forutsettes å være ens for alle individer.

O r m e b i t t.

Distriktsdyrlæge *K. M. Hellestøe*, Farsund, meddeler herom:

1935 var et ormeår. Den tørre sommer kunde fremvise huggorm over alt. Alle arter husdyr — svin undtatt — blev angrepet og 2 kyr måtte slaktes. I den enes vominnhold fantes en 22 tommer lang huggorm uaktet dyret hadde stått inne 6 dager før slaktningen.

Distriktsdyrlæge *A. von Schack*, Nesbyen i Hallingdal, anfører bl. a.:

Huggombitt er sett både hos hest, ku og hund. Hos en hest påvistes bitt på siden av tungen som et rødblått merke, tungen var veldig ødematos opsvulmet og hang som en stiv, død kjøttstreng ut av munnen. — Kuene blir særlig bitt i jur og hode på forsommelen på fjellbeitene og hundene i jakttiden eller for buhundenes vedkommende om sommeren. — De er ofte helt ukjennelige når de blir bitt i hodet. — Kuene reagerer minst. — Behandlingen består i subkutane injeksjoner av sol. hypermagan. kalic. 1 % omkring bittet og inngridning med U.crédé. Pr. os: spiritus og sulf. chinic.

S u k k e r s y k e (diabetes mellitus)

er av veterinær *E. Hognestad*, Nærbo på Jæren, konstatert hos to eldre hester.

L a m m e s y k d o m.

Distriktsdyrlægen i Øst-Finnmark, *G. Ruud*, Vadsø, har i mai 1935 i Lebesby iaktatt en lammesykdom. Av hans innberetning herom skal hitsettes følgende:

Den begynte når lammene var 2—3 uker gamle med hoste og serøs flodd fra nesen. Senere optrådte hevelse rundt mulepartiet, serøs flodd fra øinene, åndenød og tympanitt. Enkelte hovnet op rundt carpalledene. Disse hevelser, som var meget ømme, kunde også omfatte underarmens muskulatur. I sykdommens senere forløp dannet der sig avgrensede forhøninger, knuter, på det ophovnede muleparti. På disse falt hårene av, og der dannedes sår eller abscesser som senere dekkedes av skurv. Sykdommen varte 8—14 dager og var dodelig for de fleste av de angrepne. Et kadaver sendtes Statens Veterinærklinik, Oslo, til nærmere undersøkelse. Resultatet av obduksjonen, som i det vesentlige stemte med hvad der av mig påvistes her oppe, hitsettes: På det innsendte lam fantes omkring mulen og langs neseryggen små, grønnlige abscesser. Partiet om knutene var tørt og hårløst. Mikroskopi av pusset viste enkelte korte, plumper staver. I bukhulen intet særlig. Tarmene noe løst innhold. I brysthulen påvistes en fibrinøs pericarditis, uten særlig væskeansamling, men med injisert hjertesekk og med fast sammenlodning mellom hjertet og pericardiets — dels helt organisert dels som faste klumper av fibrin. En del hoper av gram + korte staver. Ved spredning fra hjerte, hjertevæske, hjerteblod og nyre fremkom vekst av gram ÷ staver.

Pseudohermaphrodit.

Distriktsdyrlæge *M. H. Kristensen*, Askvoll, skriver herom følgende:

Jeg blev tilkalt til et 2 dager gammelt føll som angivelig hadde vanskeligheter ved å urinere og var svært dårlig.

Føllet hadde kolikksymptomer som skyldtes tilbakeholdt «tarmbek». Ved undersøkelsen viste det sig at føllet etter de ytre kjønnsorganer å domme var tvekjønnet. Tilsynelatende var dyret hunkjønn med en overutviklet klitoris som raget frem av kjønnsspalten og satt dorsalt. I virkeligheten var denne klitoris en rudimentær penis som oppfylte det meste av skjeden, denne var kun fingerlang og endte blindt. — Jeg har ikke sett denne misdannelse før beskrevet hos fjordhesten.

Medfødt hjertefeil.

Daværende distriktsdyrlæge i Sand i Ryfylke, *O. Westerheim*, Østre Toten, beskriver i sin innberetning følgende tilfelle:

Det var en 2 års vallakk som på Stavangermarken blev solgt som feilfri til en mann i Ryfylke. Den viste sig dog straks ikke å tåle noen anstrengelse, og en undersøkelse viste at den led av hjertefeil. I ro var det intet særlig å se på hesten, dog var hvert hjerteslag ledsaget av en likesom summende bilyd. Ved å trave en kort tid fikk den utpreget åndenød, og bilydene ved hjerteaksjonen hørtes nu som en skarp, svirrende lyd. Hesten blev slaktet og ved undersøkelse av hjertet viste det sig at aortas plass var forskutt således at aorta og art. pulmonalis hadde felles åpning til både høire og venstre hjertekammer og at disse således begge kom til å føre blandingsblod

Distriktsdyrlægen i Eidskog, *T. Seljord*, Skotterud, blev tilkalt i anledning av at 3 kuer var drept av elektrisk strøm. En

lavspent ledning var falt ned i en myr. Kuene kom bort i ledningen og lå sterkt forbrent innviklet i denne.

Stadsdyrlæge *W. Simonsen*, Lillehammer, har operert en to års hest for en atavistisk fritt hengende bikode på høire forbens innvendige metacarpal.

P e l s d y r s y k d o m m e r.

Distriktsdyrlæge *K. A. N. Rutlin*, Sortland i Vesterålen, anfører bl. a. følgende angående parasitter:

Spolormsyken hos revehvalpene gjør stor skade, det er særlig de senest fødte hvalper (maihiwalpene) som er mest utsatt. Jeg har sett optil 15 cm. lange ormer og i et uhyre antall hos 3 ukers gamle revehvalper. Der dør mange hvalper av sykdommen. Kapsling har liten virkning i sånne tilfelle da tarmene ikke makter å drive ut det store antall orm. Blårevhvalpene er minst motstandsdyktige.

Om p a r a t y f y s skriver distriktsdyrlæge *F. V. Holmboe*, Stavanger, følgende:

Den sykdom hos husdyr som har karakterisert dette år har vært paratyfus på rev, etter opfordring av avd.chef Brandt har jeg utarbeidet en utførligere fremstilling av dette utbrudd, men da saken mulig kan ha spesiell betydning hitsetter jeg denne utarbeidelse i min årsberetning. Av denne sykdom var der jo også ifjor en del tilfelle, men i år betydelig mer.

Om årsaksforholdene vil jeg ha fremholdt at den sterke sommervarme synes å være en viktig faktor, det er en utpreget sommersykdom, her kommer imidlertid det forhold til at hvalpene samtidig med at sommervarmen setter inn, er i en lite motstandsdyktig alder.

I det store hele må det sies at sykdommen gir inntrykk av å henge noe iaktig sammen med oppføringen av uhensiktsmessig før, særlig den såkalte revekarbonade, som består av slakteavfall av forskjellig art; gjennemgående har jeg inntrykk av at slakteavfall etter sau er farligere enn etter kveg. Jeg har ikke hatt inntrykk av at paratyfus har holdt sig i de samme rewegårder, idet flere gårder som ifjor hadde paratyfus i år var frie og flere som var frie ifjor hadde sykdommen i år.

Paratyfus har optrådt som typisk hvalpesykdom, men dessuten mener jeg at flere forhold taler for at sykdommen hos voksen rev også kan bevirke kasting av hvalper.

S y m p t o m e r:

Sykdommen arter sig på hvalper på forskjellig vis, undertiden er der visstnok intet annet å bemerke enn at dyrene i noen tid har liten matlyst, idet sykdommen forløper meget lett. Andre ganger kan sykdommen forløpe meget hurtig således at der ikke bemerkes annet enn at dyret finnes dødt i gården, men meget ofte er dyrene syke gjennem noe lengere tid og sykdomsbilledet kan da minne meget om hvalpesyke hos hunden. Feber op til 40 er på noen hvalper bemerket, men temperaturmålinger har jeg ellers ikke beskjeftiget mig synderlig med.

Det første symptom folk merker er at dyrene blir matte og slappe, de vil ikke ete, ofte kan man også som det første symptom merke at dyrene blir halte på en bakfot eller at de siger noe ned på begge haser.

Diaré kan sees men ingenlunde alltid, avføringen ofte grønnlig. Øinene synker inn i hodet på dyrene og der kan sees noe våg i øinene. Et viktig merke er i k t e r u s; dette sees dels på munnens slimhinner, dels på bukveggen, man ser et svakt grønnlig gult skjær. Nervøse symptomer kan iakttas, en iakttager bemerket at når hvalpen tygget på myk mat hørtes det ut som om den «knurket» på bein, tyggekramper kan iakttas, undertiden sees en nervøs vippen op og ned med ørene, der kan opstå paraplegi, likeledes sees undertiden en temmelig sterkt uttalt torticollis.

Milttumor kan på noen hwalper kjennes i levende live, og milten er tydeligvis meget øm, idet hvalpen piper ved trykk på denne selv om det er «lite liv» i den.

Ved obduksjon er det mest karakteristiske ikerus og milttumor dertil enteritis. Mikroskopisk diagnose er i en del av tilfellene gjort på Veterinærinstituttet, men da sykdommen forløper temmelig tydelig blev det unødvendig og dertil uoverkommelig å innsende alt materiale.

På reveskinn av dyr som i sommerens løp hadde vært hårdt angrepet av paratyfus bemerkedes i høst ved salg av skindene en eiendommelig forandring. Pelsen på halen blir grå, dekkhårene kommer ikke ordentlig frem og det enkelte hår litt krøllet.

Distriktsdyrlægen i Indre Sunnhordland og Nordre Ryfylke, L. O. Hammersland skriver om samme sak:

I sommer forekom ikke så få tilfelle av dodelighet hos hvalpene. I en gård blev påvist paratyfusinfeksjon i innsendt materiale til Veterinærinstituttet. Da sykdomsbilledet og seksjonsfunnene var nokså like overalt er det å frykte for at der i de fleste tilfelle forelå som årsak til sykdommen paratyfusbakterieinfeksjon eller en förforgiftning. Innsprøtning med paratyfusserum blev i flere tilfelle foretatt uten noe særlig gunstig resultat. Karakteristisk for de få som kom sig var at de blev skjeve i halsen og delvis skjev rygg.

Kolibasillose.

Distriktsdyrlægen i Indre Sunnfjord, M. Maalsnes, Førde, meddeler:

I Naustdal herjet en slem sykdom blandt revehvalpene. I flere rewegårder strøk hele kull med i løpet av et par dagers sykdom. Det viste seg å være en koliinfeksjon, som lett lot sig behandle både profylaktisk og kurativt med polyvalent koliserum. Sykdommen har ikke vært kjent her i distriktet før siste vår. — Det måtte i stor utstrekning overlates røkterne å foreta behandlingen, da det var umulig å avse tid til å reise rundt i bygden til hvert nyfødt revekull.

Distriktsdyrlægen i Ytre Nordfjord, S. G. S. Hyge, Måløy, anfører herom:

I hvalpesesongen optrådte i mange rewegårder en sykdom med hvalpedodelighet som reveierne satte i forbindelse med kulden og melkemangel hos tispene m. v. men ved bakteriologisk undersøkelse av kadaverne viste det sig at dødsårsaken i mange tilfelle var koliinfeksjon. Hvalpene blir ved koliinfeksjon

i almindelighet syke i de første par døgn etter fødselen, de blir urolige, og vil ikke suge, slapper av eller vrir sig i krampetrekninger og kreperer som oftest etter ett eller to døgns sykdom. Der kommer i regelen utslett eller småsår omkring balleputene og olover fottene, og undertiden gul, tynn avføring. Sykdommen angriper også 3—4 uker gamle hvalper, og viser sig ved utslett på fottene, halen og på kroppen, hvor hårene løsner. Avføringen blir hos disse hvalper også ofte løs og gul, og etterhånden slapper de av og en stor del kreperer, såfremt de ikke blir behandlet med koliserum, 2—3 cm.³ subcutant daglig 2—3 dager.

104 reveopdrettere fikk serum hos mig, og sprøitet i regelen selv hvalpene i første døgn med 1 cm.³ serum, for å forebygge sykdommen. I enkelte revegårder forekom der en del dødsfall blandt 3—4 måneders gamle hvalper. Noen kreperer plutselig, andre sturer noen dager. Obduksjonen viste en lett tarmbetendelse og gulcott. Bakteriologisk undersøkelse viste ikke noen spesifikk infeksjon.

Distriktsdyrlæge *H. Skatteboe*, Fagernes, gjør opmerksom på at han har påtruffet en hvalpesykdom hos rev uten å ha kunnet konstatere årsaken og skriver herom :

På en revefarm i Østre Slidre er det utover vinteren forekommet en del dødsfall hvis årsaksforhold ikke er klarlagt. Enkelte rever sturer noen dager og dør, uten noen spesielle symptomer, andre får diaré, og etter andre får krampe. De fleste rever som blir angrepet dør. — Ca. 20 dyr er døde.

På samme sted hadde de et stort antall hundehvalper som døde nesten alle sammen av hvalpesyke.

Obduksjonen viser for nesten samtlige rever en skjør, degenerert lever og mer eller mindre betendelse i maven og forreste del av tynntarmen. 2—3 har hatt lungebetendelse.

En av de revene som har gjennemgått sykdommen er blind og slingrer i bakparten.

En sôlvrevhan fra denne farm blev solgt til en farm i nærheten, og på denne farm utbrøt der nu — etter eierens utsagn — en epidemi av diaré, og 3—4 rever døde.

Flere veterinærer har foretatt «keisersnitt» på revetisper og det ser ut som denne form for fødselshjelp hos rev blir mer og mer almindelig.

F o r g i f t n i n g e r .

Om forgiftning ved b r e k v i n s t e n skriver distriktsdyrlæge *A. Løvset*, Lillestrøm, følgende:

2 ardennerføll var innkjøpt fra Sverige hosten 1934. Utpå våren 1935, viste begge føll sig å være befengt med spolorm. Som helminthagoga blev valgt Tartras stibico kalicus. Brekvinsten kan visstnok være noe av et tveeggel sverd som man bør omgås med forsiktighet. I nærværende tilfelle har man et bevis på stoffets brutale virkning. Det minste føll fikk 5 gr., det største 7 gr. Dette siste føll fikk meget snart profus diaré; etter ett døgns forløp blev føllet svakt og medtatt og kreperete i det annet døgn. Det minste føll feilet intet utover litt diaré.

Kadavret blev sendt til Veterinærinstituttet. Av dets rapport hitsettes følgende:

«Ventrikelens slimhinne var sete for utbredt forandringer. Fastheftet til slimhinnen fantes store mengder gastrofiluslarver. På enkelte steder var slimhinnen fortrykket med dype huller, dessuten en stor defekt. Alle disse forandringerne fantes i den hvite del. I den secernerende del sås store arr. I den forreste del av duodenum påvistes flere dype huller, som sikkert skriver seg fra larver. Fast-sittende larver enkeltvis fantes i duodenum».

Om melforgiftning skriver den samme veterinær:

På en større gård hadde en av kuene en natt slitt sig løs og var gått op på forbrisken hvor den hadde forsynt sig av de melrasjoner som var utporsjonert til neste dag.

Om morgen var der intet spesielt å merke på dyret; men i løpet av dagen sank dyret hen i en komatos melkefeberliggende tilstand. Behandlet med klor-kalsium, som ved melkefeber. I løpet av 2 timer var dyret på benene igjen. Dyret stod en dags tid med sterk diaré.

En alvorlig form av saltforgiftning er påtruffet av stadsdyrlæge *H. P. Jensen, Haugesund*, som skriver desangående følgende:

Grisene stod i en bing, som var innredet i et gammelt fjøs, hvor der en dag blev kokt pressede sildekaker (av salt sild), som skulle brukes til kreaturfôr. Efter kokningen avsildtes massen, og silevannet blev slått i en åpen renne, som gikk igjennem grisebingen. Her drakk grisene av silevannet. Neste morgen lå 2 griser døde, og omtrent alle de andre griser i bingen var mer eller mindre dårlige og hadde krampe. Av de 18 griser i denne bing døde eller dreptes i løpet av de nærmest følgende dager i alt 11 dyr.

Distriktsdyrlæge *F. V. Holmboe, Stavanger*, innberetter:

Et tilfelle av Landøiaforgiftning hos ku fortjener å nevnes fordi det i dette tilfelle dreiet sig om en sommerforgiftning.

En ku fra Dirdal ble innkjøpt til en gård i byens nærhet, fra Dirdal var kua uvant med landøia. Kort etter handelen blev kua halt på en bakfot og kunde av den grunn ikke følge flokken men holdt sig mer for sig selv på et landøiabevokset beite; den ble syk nærmest under symptomer på traumatiske indigestion, men ved obduksjon fantes landøiaforgiftningens typiske bilde.

Om fôrforgiftning skriver distriktsdyrlæge *J. F. L. Friis, Ålesund*:

Jeg hadde våren 1935 noen tilfelle av, hvad jeg antar må være intoksikasjon fremkalt ved overføring med eggehvitestoffer. Det dreiet sig her om storfe hos folk som ikke hadde høi, men istedenfor føret utelukkende med hakkels og maismel som sørpe. Symptomene var: usikker gang, skjelvning, kramper, tenderskjæring med spyttflo, strittende hårlag. Et av tilfellene lignet helt melkefeber. Oppumpning ble forsøkt, men hjalp ikke. De øvrige dyr i besetningen, som også begynte å se litt pjuskne ut, kom sig, da føret ble forandret.

Distriktsdyrlæge *K. Verpe*, Drangedal, omtaler i sin beretning følgende forgiftningstilfelle.

Et tilfelle av forgiftning med barlind (*Taxus baccata*) inntraff hos en småbruker ut på vårparten. Det var blitt knapt med før, og etter anbefaling av en gammel kone, drog mannen til skogs og hentet hjem en hel del av dette «førstoff». Hele besetningen, 3 kuer, fikk en kraftig porsjon, men om morgen var den ene kua syk og døde før jeg kom til. De to andre var også dårlige. Temp. litt subnormal, puls meget svak og langsom. Den ene fikk i løpet av få minutter 2 krampeanfall etter hverandre og døde. Den andre blev reddet. Barlind har visstnok her i bygden vært en del benyttet som nødfør i eldre tid, og når man begynner med små doser, går det godt da der skjer en tilvenning til giften.

Et annet tilfelle hvor jeg mener der forelå en forgiftning, men hvor årsaken ikke blev fastslått, opstod på beite. I løpet av sommeren blev efter hvert 3 ungdyr syke og måtte nødslaktes. Begynnelsessymptomene lignet «skarpt», men etter et par dagers forløp kom nervøse symptomer i forgrunnen. På bås stod dyrene med innsunkne øyne og skar tender — den ene fikk lette krampeanfall. Slapp man dem ut vasset de ived over stokk og sten, med snuten i været, og rente i mot alt mulig. Synet syntes ellers å være i orden. T. ca. 39. P. svak og hurtig. Ved slaktning fant man svulst og degenerasjon av lever, dessuten var kjøttet meget mørkt. Veterinarinstituttet fant kun spor av bly i løpeinnhold av den ene, og spesielle giftplanter blev ikke funnet. Voksne dyr blev ikke angrepet. Beitet var godt, og hadde vært benyttet så lenge folk kunde huske tilbake uten uhell.

Nikotinforgiftning.

Distriktsdyrlæge *S. Moe*, Voss, meddeler:

En ca. 11 mndr. gl. okse døde på grunn av nikotinforgiftning etter vaskning med en væske, som almindeligst blir anvendt som sproitemiddel til frukttrær. Væsken kalles «Black leaf» og skal etter sigende inneholde ca. 40 % nikotin. På bruksanvisningen skal ogsåstå omtalt, at den også kan brukes som vaskemiddel til dyr. — Av denne hadde eieren brukt 50 à 60 gr. til 1 bøtte (ca. 12 liter) vann. Derav hadde han brukt godt og vel halvparten. Få timer etter døde den. — En kvige, til hvilken han ikke hadde brukt fullt så mye av vaskemidlet, blev meget syk, men etter behandling kom den sig.

Veterinær *I. O. Mørstad*, Sogndal i Sogn, opplyser om at han har påtruffet et par forgiftningstilfelle med dødelig utgang i en besetning hvor der til kreaturvask var anvendt nikotin.

Et tilfelle av eksosforgiftning beskrives av distriktsdyrlæge *O. Skjerven*, Trysil, på følgende måte:

I en besetning på to storfe — ei ku og ei kvige — blev en ettermiddag kviga funnet død og kua liggende svært dårlig og ute av stand til å reise sig. Motoren til lysanlegget hadde gått om ettermiddagen og da man fattet mistanke til den, blev vinduet tatt ut og døra satt op. Kua kom sig da etter hvert. Det var ingen forbindelse mellom motorrummet og fjøset, men eksosrøret munnet ut ikke så langt fra fjøsdøra som er i spissen av en vinkel på huset. Døra hadde stått på gløtt og værtrekket stod nettopp mot den.

Kviga blev obdusert. Blod, kjøtt og organer, var intenst lyst rødt. Sikkert nok ikke vanskelig å ta feil av når man en gang har sett det. I epicardiet var noen petechier. Ellers intet.

D y r p l a g e r i .

Distriktsdyrlæge *H. Lund-Larsen*, Dombås, nevner i sin innberetning om en særlig oprørende form av dyrplageri:

Under dyrplageri kan nevnes at hvert eneste år går sau og geit inn i snarer som står opp fra foregående vinter. Stadig meldes om lam som er døde etter å ha fått benene inn i snarer, eller i beste fall kommer de frem til folk mer og mindre skamfert med snarene på sig. En voksen sau fikk en haresnare om halve underkjeven, den blev funnet avmagret og avkreftet med stykket av underkjeven liggende foran snaren i nekrotisert tilstand.

Angående sulteføring hevder selv veterinærerne i Nord-Norge at denne nu snart er forsvunnet i ordets rette betydning og distriktsdyrlæge *H. Grøholt* i Tromsø tror at årsaken hertil må være at herredsagronomene nu på en mer effektiv måte griper inn hvor denne form for dyrplageri er å befrykte.

K v a k s a l v e r i e t

har man inntrykk av — spiller også en mindre rolle for hvert år som går. — Distriktsdyrlæge *K. M. Hellestøe*, Farsund, meddeler dog at en offentlig ansatt jordmor i hans distrikt gjør sig skyldig i kvakssalveri ved å ta dyr under behandling. Husrådene derimot står flere steder ennu i høi kurs og benyttes sikkert i større eller mindre utstrekning over hele landet før veterinær tilkalles. — Veterinær *O. Balstad*, som i 1935 praktiserte i Tingvoll på Nord-Møre, skriver således bl. a. følgende:

I sommer var det ganske meget «påte» (*Ixodes ricinus*) og det blev derfor en del piroplasmose. Jeg hadde 23 tilfelle i løpet av en måneds tid. Til en hel del av tilfellene blir der dog ikke hentet veterinær, da «kjærringrådene» særlig ved denne sykdom står høit i kurs. En ganske almindelig kur er å tvinge kua til å sluke en levende frosk. Det skal hjelpe bra, sies der. Ellers brukes avkok av märtuer med beboere, avkok av blodrot (*Rhizoma tormentillae*) sur vin o. s. v.

Tabeller.

Tabell II.

De viktigste sykdommer hos hus-
(Relevé des divers cas de maladies des animaux

S y k d o m m e r (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)		Storfe (Espèce bovine)		Sau (Espèce ovine)	
	anneldte (signaless)	drepte og døde (abattus et morts)	anneldte (signaless)	drepte og døde (abattus et morts)	anneldte (signaless)	drepte og døde (abattus et morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>).....	-	-	43	43	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Sarcophysema bovis</i>)	-	-	50	50	-	-
Bråsott (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	97	91
Smittsom anæmi hos hesten (<i>Anaemia infect. equi</i>)	11	11	-	-	-	-
Ondartet katarrfeber (<i>Coryza gangraenosa boum</i>)	-	-	420	315	-	-
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	11	-	-	-	-	-
Influensa (<i>Influenza</i>)	29	-	-	-	-	-
Svinesyke (smittsom lungebetendelse) (<i>Septicaemia suum</i>)	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Rhusiopathia suis, Erysipelas suis</i>)	-	-	-	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis para-tuberculosa chronica</i>)	-	-	22	19	1	1
Kverke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	226	5	-	-	-	-
Munnsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	20	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	226	-	5956	4	2	-
Skabb (<i>Scabies</i>)	27	-	202	-	-	-
Paratyfus og Parakoliinfeksjoner (<i>Paratyphus et Paracolibacillosis</i>)	1	-	249	47	25	24
Godartet beskeleresyke (<i>Exanthema vesiculosum coitale</i>)	39	-	71	27	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	19	2	28	21	4	3
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	36	9	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	1656	11	193	11	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	5	2	522	167	-	-
Botryomykose (<i>Botryomycosis</i>)	248	10	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	99	75	23	17	2	1
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	2	2	5	2	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	7819	6	-	-
Følssyke, kalvediaré, smågrisdiaré (<i>Diarhoea et pyo-septicaemia neonatorum</i>)	506	247	3088	374	92	21
Luftveiskatarr, halsbetendelse (<i>Coryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	2980	45	392	15	17	-
Lunge- og brysthinnebetendelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	199	51	420	142	39	28
Fordeielssykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarr, trommesyke) (<i>Gastritis. Enteritis. Tympanitis</i>)	3905	68	15123	557	255	64
Kolikk, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	4413	416	1190	117	41	9
Akutt diaré og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	325	16	1650	151	33	15
Overføres	14983	970	37466	2085	608	257

Tabell II. (Forts.). (Continuation).

Norge.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)	Storfe (Espèce bovine)	Sau (Espèce ovine)		
	annmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et mortis)	annmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et mortis)	
Overført	14983	970	37466	2085	
Koksidiose (<i>Coccidiosis</i>)	-	-	57	13	
Lungeemfysem (<i>Emphysema pulmonum</i>)	402	91	183	67	
Forgiftning (<i>Intoxications</i>)	169	43	1021	133	
Innvendige snylttere (<i>Helminthiasis etc.</i>)	2527	6	98	14	
Hudparasitter (<i>Pediculidae, Ixodidae, Oestridae, etc.</i>)	2120	-	37199	1	
Akutt og kronisk hjernebetendelse (Koller) (<i>Meningitis acuta. Fatuitas</i>)	54	36	372	25	
Piroplasmose (<i>Piroplasmosis</i>)	-	-	1191	114	
Blodurin (ikke smittsom) (<i>Haemoglobinuria. Myoglobinuria. Haematuria</i>)	409	60	550	49	
Nyre- og urinveisykdommer (<i>Nephritis, Cystitis etc.</i>)	147	19	324	118	
Sterilitet (<i>Sterilitas</i>)	1995	1	13966	394	
Hudutslett (<i>Eczema</i>)	2247	13	2765	2	
Skurv (<i>Favus</i>)	7	-	28	-	
Traum. indigestion (<i>Reticulo-diaphragm. Traum.</i>)	-	-	4133	1578	
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	190	14	4963	157	
Misfostre (<i>Monstra</i>)	4	1	231	66	
Skjede- og børvrengning (<i>Inversio vaginae et uteri</i>)	7	1	1125	61	
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	20	-	1504	56	
Tilbakeholdt etterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	234	-	9716	49	
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	6046	62	
Børbetendelse (<i>Metritis</i>)	63	5	2127	202	
Patte- og jurlidelser (<i>Thelitis, mastitis etc.</i>)	309	2	14227	573	
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kritiasis</i>)	418	23	-	-	
Klapphingstoperasjoner (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	116	2	-	-	
Kastrasjoner (<i>Castrationes</i>)	4823	3	239	-	
Karsinomer og sarkomer (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	51	23	44	26	
Sene-, hov- og klovligelser (<i>Tendinitis. Vitia unguis</i>)	4946	119	1372	19	
Øienlidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	553	20	492	19	
Hjertelidelser (<i>Vitia cordis</i>)	119	60	287	197	
Ledd- og slimsekklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	3701	214	928	100	
Kirurg. tilf. (sår, kontusjoner, abscess) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	7366	149	3571	160	
Tannsykdommer og tannfeil (<i>Vitia dentium</i>)	4798	21	276	3	
Spatt (<i>Spavanus</i>)	961	114	-	-	
Mangelsykdommer, avitaminoser m. m. (<i>Struma. Osteomalacia, Rachitis etc.</i>)	663	17	3160	130	
Andre behandl. sykdomstilf. (<i>Casus ceteri</i>)	2221	131	4909	292	
I alt (total)	56623	2158	154570	6765	
				13452	630

1935.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)		Svin (<i>Espèce porcine</i>)		Hund (<i>Chiens</i>)		Katt (<i>Chats</i>)		Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
annmeldte (<i>signalés</i>)	dreppe og døde (<i>abattus et morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	dreppe og døde (<i>abattus et morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	dreppe og døde (<i>abattus et morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	dreppe og døde (<i>abattus et morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	dreppe og døde (<i>abattus et morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	dreppe og døde (<i>abattus et morts</i>)
474	90	21313	1937	5182	1153	561	342	212	185	5135	923
47	32	2	2	-	10	-	-	800	412	385	21
2	-	8	5	28	-	-	-	-	-	-	-
42	23	707	231	279	90	65	48	56	56	494	219
283	39	1148	16	1331	29	84	7	330	300	19842	142
2409	-	774	-	908	-	55	-	225	-	1855	4
1	1	60	32	180	120	6	4	-	-	59	36
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	1	43	7	3	3	-	-	10	1
-	-	27	13	238	74	15	10	-	-	27	10
-	-	76	5	29	-	-	-	-	-	2918	3
17	-	978	13	1118	38	41	13	-	-	446	1
11	-	83	-	4	1	4	4	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33	1	564	74	136	11	18	7	-	-	325	34
1	1	42	17	5	5	2	2	-	-	2	-
2	1	81	54	11	2	-	-	-	-	1	1
1	1	11	7	1	1	-	-	-	-	-	-
5	1	24	-	16	2	-	-	-	-	1	-
3	-	142	16	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	90	8	75	24	25	13	-	-	13	4
52	1	259	33	113	12	5	2	-	-	21	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	45	1	-	-	-	-	-	-	-	-
89	-	9676	6	159	-	349	1	2	-	2	-
-	-	2	2	247	54	-	-	2	2	2	2
10	-	132	5	329	3	4	-	-	-	6	-
5	-	3	-	750	11	13	4	-	-	15	-
-	-	214	185	99	38	1	-	-	-	33	5
-	-	160	53	145	17	1	-	-	-	70	4
32	10	793	66	1813	130	123	32	20	3	1395	88
1	1	3	-	131	5	4	-	-	-	12	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
74	10	7694	376	759	27	51	1	147	6	987	66
65	4	835	124	951	168	59	17	431	65	851	49
3663	216	45948	3282	15080	2032	1489	510	2225	1029	34907	1617

Tabell III. Sykdommer hos:	Oslo	Akers- hus	Østfold	Buske- rud	Vestfold	Hed- mark	Opland	Tele- mark	Aust- Agder
	Antall								
	Døde og drepte								
Hest.									
Miltbrand	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Smittsom anæmi	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lungesyke	-	2	-	2	-	-	-	-	-
Influensa	-	-	2	1	2	-	-	7	-
Kverke	-	30	1	75	1	3	1	22	-
Munnsyke	-	-	-	3	-	12	-	-	-
Ringorm	3	-	28	-	19	-	20	46	-
Skabb	5	-	2	-	2	-	3	6	-
Paratyfus	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Godartet beskeler- syke	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ondartet ødem..	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber	1	-	3	1	4	1	8	2	1
Rosen	47	-	259	3	173	4	133	-	353
Botryomykose ..	14	-	26	1	27	1	37	1	263
Stivkrampe	4	2	20	10	16	13	8	2	28
Følssyke	-	-	26	19	27	21	92	40	17
Luftveiskatarr ..	43	-	497	-	142	-	176	5	148
Lunge og bryst- hinnebet	-	-	5	2	19	4	66	-	66
Fordoelseslidelser	113	1	433	5	404	9	269	4	353
Kolikk	112	-	427	51	503	49	300	15	263
Akutt diaré	6	-	65	-	38	6	18	2	43
Lungeemfysem ..	3	1	32	5	68	14	22	3	1
Forgiftning	3	-	28	17	14	3	23	3	9
Innvollsorm	34	-	227	2	164	-	165	-	169
Hudparasitter ...	-	-	132	-	132	-	123	-	105
Hjernebetendelse	-	-	6	3	9	6	6	1	55
Hæmoglobinuri..	7	-	45	3	50	5	79	12	47
Nyre- og urinveis- sykdom	5	-	14	1	15	4	28	4	39
Sterilitet	4	-	269	-	-	90	-	216	-
Hudutslett.....	92	-	160	-	181	-	129	-	160
Skurv	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uregelmessige fødsler	2	-	22	2	29	2	23	4	-
Misfostre	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skjede- og bør- vrengning	-	-	-	-	4	-	-	2	-
Børdreining	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilbakeholdt efter- byrd	-	-	1	-	-	3	-	-	-
Kasting	1	-	15	-	51	-	19	3	34
Børbetendelse ..	1	-	6	1	7	1	6	-	5
Patte- og jur- lidelser	-	-	17	-	24	-	20	1	16
Forfangenhet ...	6	-	45	2	34	-	53	1	13

Vest-Agder	Rogaland	Hordaland	Bergen	Sogn og Fjord.	Møre og Romsd.	S.-Trøndelag	N.-Trøndelag	Nordland	Troms	Finnmark
Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Antall	Døde og drepte
1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
17	56	56	-	-	-	-	-	-	1	-
9	7	7	-	-	-	-	-	-	-	-
10	22	22	3	3	49	49	10	9	15	1
3	14	14	5	5	3	1	1	3	2	1
34	52	52	6	2	33	169	12	2	45	51
4	8	8	2	-	12	2	12	2	3	12
54	65	65	4	9	234	214	11	186	1	60
63	44	44	5	11	101	3	154	17	38	57
-	31	31	4	1	-	2	11	6	1	3
26	22	22	6	-	24	12	33	8	6	2
-	5	5	-	-	-	4	7	1	4	3
14	64	64	1	-	245	-	174	1	13	14
2	156	156	-	-	-	225	151	67	6	6
-	1	1	-	-	-	1	7	4	-	-
3	7	7	-	-	22	2	20	2	9	9
-	4	4	-	-	-	-	-	-	5	-
4	34	34	-	-	3	-	3	20	1	4
36	83	83	-	-	61	-	56	172	1	23
-	-	-	-	-	47	-	123	250	1	-
1	8	-	-	-	-	-	-	-	1	-
-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	10	4	-	-	2	-	23	58	5	5
-	4	1	-	-	-	6	14	19	2	-
-	3	2	1	-	-	2	1	8	-	-
6	2	8	-	-	23	2	30	19	7	6
2	16	2	6	-	3	-	17	46	7	2

Vest-Agder	Rogaland		Hordaland		Bergen	Sogn og Fjord.	Møre og Romsd.	S.-Trøndelag	N.-Trøndelag	Nordland	Troms	Finnmark		
	Døde	og drepte	Antall	Døde	og drepte	Antall	Døde	og drepte	Antall	Døde	og drepte	Antall	Døde	og drepte
5	-	1	-	11	4	-	-	12	2	19	8	46	15	18
391	7	653	10	158	4	-	-	77	-	273	15	782	27	420
34	-	68	-	71	-	-	-	125	-	49	-	185	-	51
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
55	12	99	54	39	19	5	4	49	27	86	52	524	171	404
204	7	329	12	125	8	12	-	73	9	153	9	331	12	211
8	2	14	8	5	4	-	-	5	5	16	2	19	4	3
31	-	58	2	25	1	2	-	21	1	43	2	96	5	58
65	3	67	4	21	1	2	-	39	-	66	2	113	5	61
190	-	406	2	188	-	27	-	125	-	360	-	521	4	332
70	-	209	1	155	-	-	-	87	1	110	-	144	-	108
180	2	746	13	138	3	13	-	79	1	232	1	332	6	231
19	6	42	5	49	5	2	-	19	2	45	4	173	16	80
333	9	794	20	455	18	15	7	280	14	393	19	970	40	669
8	-	8	-	20	-	3	-	1	-	1	-	3	-	16
5	4	4	3	-	-	-	-	5	4	5	5	1	-	1
44	2	24	-	24	-	-	-	23	-	47	-	114	3	148
7	-	4	-	4	1	-	-	21	-	16	-	21	2	8
8	7	8	8	1	-	-	-	3	1	4	2	12	5	5
39	2	23	3	26	2	-	-	20	1	51	3	99	11	91
53	2	160	10	106	11	5	-	63	6	139	7	244	14	272
13	-	7	-	5	-	-	-	13	-	13	-	40	-	8
110	6	67	6	35	-	-	-	102	-	183	3	193	5	108
157	14	389	73	177	-	-	-	132	12	220	9	498	30	283
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	65	65	-	3	3	-	-	16	16	1	1	-	-
-	-	-	-	20	20	-	-	2	-	5	4	-	-	-
-	-	2	2	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-
-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	3	-	-	-	22	-	6	2	-	-	-
-	-	8	5	4	4	-	-	6	5	1	1	4	4	-
-	-	32	11	16	7	-	-	11	2	42	7	36	4	14
1	-	-	-	8	1	-	-	5	-	12	2	7	1	2
3	3	10	8	6	-	-	-	3	1	-	-	1	1	-
3	3	25	24	9	4	-	-	16	1	4	4	5	-	6
-	-	3924	12	127	4	-	-	20	5	325	17	232	-	35

Tabell III.

Tabell III. Sykdommer hos:	Oslo	Akers- hus	Østfold	Buske- rud	Vestfold	Hed- mark	Opland	Tele- mark	Aust- Agder	Døde og drepte	
										Antall	
										Døde	Drepte
Hudutslett.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-
Uregelm. fødsler .	-	-	-	-	3	4	7	4	-	1	-
Misfostre	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Tilb. efterbyrd .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-
Kasting	-	-	-	-	1	-	-	-	-	19	3
Melkefeber	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Børbetendelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
Patte- og jur- lidelser	-	-	-	-	2	-	-	-	-	1	-
Kastrasjon.....	-	-	-	-	1	1	-	-	-	7	-
Sene- og klov- lidelser	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Øiensykdom	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
Kirurg. tilfelle .	-	-	-	-	2	-	-	-	-	11	3
Mangelsykdommer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	52	-
Andre behandlede tilfelle	-	-	-	-	7	-	-	-	-	4	1
 Svin	 	 	 	 	 	 	 	 	 	 	
Svincesyke	-	2461	203	23	18	446	25	102	32	148	22
Rødsyke.....	-	1439	35	1211	37	907	47	404	9	1088	48
Ringorm	-	27	-	121	-	17	-	-	-	95	24
Skabb	-	492	-	257	25	64	-	-	-	102	56
Paratyfus og Para- coli	-	699	139	-	-	41	18	-	-	31	11
Rosen	-	-	-	-	5	-	3	-	-	2	1
Aktinomykose...	-	-	-	3	2	-	7	6	-	24	11
Stivkrampe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24	17
Kopper	-	1262	149	542	58	306	53	147	5	512	120
Grisediaré	-	5	-	2	-	-	-	-	3	524	120
Luftveiskatarr ..	-	-	-	-	-	-	-	3	2	115	32
Lunge- og bryst- hinne-betendelse	-	24	15	22	7	24	8	32	23	22	17
Fordørelsесlidelser	-	132	29	96	22	110	20	113	12	98	13
Kolikk	-	39	11	22	5	21	2	8	1	5	1
Akutt diaré.....	-	58	3	108	27	11	1	84	12	10	3
Koksidiøse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	43	9
Lungeemfysem ..	-	-	-	4	2	-	-	-	-	1	1
Forgiftning	-	296	75	85	18	60	23	84	45	29	10
Innvollsorm	-	298	6	148	-	42	1	96	-	254	5
Hudparasitter ...	-	119	-	176	-	54	-	3	-	115	98
Hjernebetendelse	-	11	10	2	-	1	1	4	-	2	11
Nyre- og urinveis- lidelser	-	5	3	2	2	1	1	-	3	1	3
Sterilitet	-	19	2	-	-	-	-	1	4	1	18
Hudutslett.....	-	154	-	123	-	53	-	95	-	148	88

Tabell III. Sykdommer hos :	Oslo	Akers- hus	Østfold	Buske- rud	Vestfold	Hed- mark	Opland	Tele- mark	Aust- Agder
	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall
Skurv	-	-	-	-	3	-	-	80	-
Uregelm. fødsler .	-	-	86	10	57	4	42	5	16
Misfostre	-	-	5	5	7	-	-	7	10
Skjede- og bør- vrengeing	-	-	17	10	16	12	3	1	4
Børdreining	-	-	-	-	4	2	-	1	1
Tilb. efterbyrd .	-	-	12	-	3	-	4	-	2
Kasting	-	-	4	-	9	1	-	7	-
Melkefeber	-	-	36	3	-	-	9	5	28
Børbetendelse	-	-	14	-	15	3	11	2	10
Patte- og jurlidelser	-	-	42	3	29	3	32	1	11
Kryptorkidopera- sjoner	-	-	27	-	8	-	15	-	1
Kastrasjoner ...	-	-	1634	-	541	-	1049	-	252
Karsinom og sar- kom	-	-	-	-	-	-	-	8083	-
Sene- og klov- lideler	-	-	42	4	4	-	22	-	1
Øiensydom	-	-	-	-	-	-	-	747	-
Hjertelidelser ...	-	-	37	31	2	2	29	7	7
Ledd- og slimsekk- lideler	-	-	29	5	13	2	19	1	1
Kirurg. tilfelle .	3	-	78	15	81	13	74	4	38
Tannsydom ...	-	-	-	-	-	-	-	106	5
Mangelsykdommer	-	-	1629	51	1129	46	491	12	635
Andre beh. syk- domstilfelle ...	-	-	51	9	38	1	30	7	70
Hund									
Ringorm	5	-	5	-	7	-	-	-	-
Skabb	161	2	138	6	-	-	11	1	-
Rosen	68	8	43	4	1	-	-	3	-
Hvalpesyke	541	200	503	188	165	64	262	66	165
Stivkrampe	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskattarr ..	194	7	133	3	37	-	54	-	19
Lunge- og bryst- hinnebetendelse	62	19	77	20	8	5	16	1	8
Fordøielseslideler	282	36	192	18	51	15	61	3	40
Kolikk	165	8	70	11	12	-	28	-	8
Akutt diaré....	68	13	63	10	5	3	15	2	2
Lungeemfysem ..	15	4	9	4	1	-	1	-	-
Forgiftning	78	23	74	27	19	4	35	12	13
Innvollsorm	330	12	423	14	144	-	116	-	31
Hudparasitter ...	247	-	385	-	86	1	26	-	23
Hjernebetendelse	112	66	60	49	3	2	4	4	1
Blodurin (ikke smitts.).....	31	4	9	3	-	-	2	-	-
Nyre- og urinveis- sykdom	112	34	73	28	5	-	15	1	-

Tabell III. Sykdommer hos:	Oslo	Akers- hus	Østfold	Buske- rud	Vestfold	Hed- mark	Opland	Tele- mark	Aust- Agder	
	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	
Sterilitet.....	7	-	7	-	3	-	2	-	6	-
Hudutslett.....	467	13	174	12	89	-	95	2	59	3
Skurv	2	1	31	9	-	-	-	-	2	-
Uregelm. fødsler.	58	4	23	4	7	1	12	2	4	1
Misfostre	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Skjede- og bør- vrenning	4	-	2	1	2	-	2	1	-	-
Børdreininger	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilb. efterbyrd..	12	-	4	2	1	-	-	-	-	-
Børbetendelse ..	26	8	21	10	6	2	9	1	1	-
Patte- og jursykd.	56	6	43	5	-	-	5	-	4	1
Kastrasjon.....	21	-	17	-	10	-	2	-	5	-
Karsinom og sar- kom	80	24	142	17	-	-	7	4	4	1
Sene- og klo- lidelser	201	2	52	-	2	-	12	1	2	-
Øiensykdom ...	283	17	104	4	52	-	158	-	37	-
Hjertesykdom ...	50	22	18	10	1	-	17	1	2	-
Ledd- og slimsekk- lidelser	55	15	12	-	9	1	29	-	8	-
Kirurg. tilfelle ..	712	44	247	43	73	6	140	5	89	4
Tannlidelser	67	2	42	3	-	-	5	-	2	-
Mangelsykdommer	217	6	224	3	104	-	116	18	56	-
Andre sykdomstil- felle	521	121	88	17	7	-	18	-	62	13
Katt										
Skabb	98	78	27	15	7	4	-	-	-	-
Rosen	27	13	7	3	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarr ..	16	5	7	2	-	-	-	1	-	-
Lunge- og bryst- hinnebetendelse	18	14	17	12	3	2	-	-	-	-
Fordøjelseslidelser	63	32	21	9	3	2	1	-	-	-
Kolikk	16	4	9	2	-	-	-	1	-	-
Akutt diaré	10	5	6	3	1	-	1	1	-	-
Forgiftning	42	21	23	12	3	2	1	1	-	-
Innvollsorm	16	2	10	-	5	-	4	-	-	-
Hudparasitter ..	8	1	31	-	8	-	-	-	11	2
Hjernebetendelse	2	1	2	2	-	-	-	-	2	1
Blodurin	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-
Nyre- og urinveis- lidelser	11	7	4	3	-	-	-	-	-	-
Hudutslett.....	15	6	5	1	2	-	2	-	-	-
Skurv	3	3	1	1	1	-	-	1	-	-
Uregelm. fødsler	6	2	3	1	-	-	-	-	-	-
Misfostre	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Børbetendelse ..	1	-	21	12	3	1	-	-	-	-
Patte- og jur- betendelse ..	2	1	2	1	-	-	1	-	-	-

Tabell III. Sykdommer hos:	Oslo	Akers- hus	Østfold	Buske- rud	Vestfold	Hed- mark	Opland	Tele- mark	Aust- Agder	Døde og drepte	Antall
										Døde og drepte	
										Antall	
Kastrasjon.....	54	1	42	-	3	-	5	2	-	6	2
Sene- og klolidelser	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Øiensykdrom	10	4	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Hjertelidelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ledd- og slim- sekklideler	-	-	16	12	-	7	2	1	-	1	3
Kirurg. tilfelle ..	43	15	-	-	1	-	-	2	5	1	3
Andre behandlede sykdomstilfelle	12	5	-	-	-	-	-	-	6	3	1
Fjærfe.											
Hønsetyfus	-	-	-	96	96	-	-	-	10	7	-
Fordielsselslidelser	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-	-
Akutt diaré	-	-	300	300	100	32	-	-	-	-	-
Koksidirose	-	-	-	-	-	-	-	-	80	32	-
Forgiftning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Innvollsorm	-	-	300	300	-	-	-	30	-	-	-
Hudparasitter	-	-	120	-	-	-	-	200	-	145	-
Egglederbet	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
Karsinom og sar- kom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kirurg. tilfelle ..	16	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Mangelsykdommer	-	-	12	4	-	-	-	-	90	-	10
Andre behandlede sykdomstilfelle	-	-	-	-	-	4	2	-	20	20	-
Andre dyr.											
Skabb	-	-	80	-	10	-	1	1	-	-	1
Paratyfus og Para- koliinfeksjon ..	-	-	234	10	-	69	24	-	12	7	-
Rosen	-	-	4	1	5	2	-	-	10	10	-
Ungedodelighet..	-	-	35	25	2	-	-	70	20	-	21
Luftveiskatarr ..	-	-	9	1	-	-	-	-	1	1	-
Lunge- og bryst- hinnebetendelse	-	-	26	18	1	3	2	2	6	4	2
Fordielsselslidelser	-	-	50	22	7	15	4	1	14	1	2
Kolikk	-	-	6	2	-	7	2	-	-	14	1
Akutt diaré	-	-	23	8	7	1	1	-	25	5	3
Koksidirose	-	-	59	-	8	15	9	3	192	-	20
Forgiftning	-	-	75	38	22	9	96	23	15	75	6
Innvollsorm	-	-	1227	25	573	5	412	43	619	4	532
Hudparasitter	-	-	705	4	157	-	63	-	40	9	-
Hjernebetendelse	-	-	2	1	-	11	7	-	-	31	16
Blodurin	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nyre- og urinveis- sykdommer	-	-	-	-	2	-	3	2	-	-	5
Sterilitet	-	-	203	-	326	1	105	-	65	318	63
Hudutslett.....	-	-	5	-	37	-	17	1	3	12	2

Vest-Agder	Rogaland		Hordaland	Bergen	Sogn og Fjord.	Møre og Romsd.	S.-Trøndelag	N.-Trøndelag	Nordland	Troms	Finnmark
Antall	Døde og drepte	Antall	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall
10	-	24	-	17	-	51	-	69	-	14	-
-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	2	3	-	5	-	13	1	6	-	3	-
6	1	5	-	1	-	7	-	-	4	50	-
9	-	80	80	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	200	51	51	-	-	100	40	-	30	8
1	1	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-
3	-	22	2	-	-	-	-	-	-	13	-
17	4	48	26	30	10	-	4	-	-	3	3
-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	37	-
-	-	1706	146	41	28	-	821	199	146	29	56
-	-	-	-	-	-	-	680	-	216	67	15
-	-	16	6	1	1	-	3	-	6	-	-
-	-	-	-	2	2	-	-	6	-	-	-
6	-	5	3	1	-	-	8	2	71	31	-
6	5	1	-	1	1	-	-	-	83	-	-
30	-	2542	1	321	-	-	6786	13	2228	3	250
20	-	8	-	46	-	-	-	4	128	-	11
-	-	-	-	11	10	-	-	-	11	-	-
184	2	-	-	-	-	-	-	-	-	8	1
-	-	138	-	64	-	-	146	-	665	-	87
-	2	5	-	9	-	-	59	-	27	-	15

Tabell III. Sykdommer hos:	Oslo		Akers- hus		Østfold		Buske- rud		Vestfold		Hed- mark		Opland		Tele- mark		Aust- Agder			
	Antall		Døde og drepte		Antall		Døde og drepte		Antall		Døde og drepte		Antall		Døde og drepte		Antall		Døde og drepte	
Uregelm. fødsler .	-	-	24	-	23	-	34	6	8	-	29	1	42	3	21	-	5	1	-	
Misfostre	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Skjede- og bør- vrengning	-	-	31	-	45	-	18	-	-	-	-	-	22	-	-	-	-	-	-	
Kasting	-	-	-	-	4	1	-	-	-	-	-	1	4	2	-	-	-	-	-	
Børbetendelse ...	-	-	-	-	10	-	2	-	14	3	1	-	6	-	17	-	-	2	-	
Patte- og jur- lidelser	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kastrasjon.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Karsinom & sar- kom	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Sene- og klolidelser	-	-	3	-	1	-	3	-	-	-	2	-	3	-	-	-	-	-	-	
Øiensykdommer .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Hjertelidelser ...	-	-	-	-	-	-	5	2	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	
Ledd- og slimsekk- lidelser	-	-	4	-	-	27	3	-	-	12	-	2	-	9	-	-	-	-	-	
Kirurg. tilfelle ..	-	76	6	119	-	137	18	18	-	96	4	163	22	91	4	33	1	-	-	
Tannlideler	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Mangelsykdommer	-	46	12	103	-	39	2	-	-	48	8	115	19	98	17	10	-	-	-	
Andre behandlede sykdomstilf. ...	4	1	24	-	43	3	37	8	333	2	50	6	54	1	62	1	24	6	-	

Tabell IV.

Antall autoriserte veterinærer i Norge i 1936.

(Nombre de vétérinaires diplômés en 1936).

Fylke (Département)	Autorserte veterinærer (Vétérinaires diplômés)	Distrikts- dyrlæger ¹⁾ (Vétérinaires délégués)	Derav (dont)	
			I andre stillinger el. privat prakt. (D'autres vétérinaires exerçants)	Ikke praktiserende ²⁾ (non exerçants)
Oslo	35	2	30	3
Akershus	35	11	22	2
Østfold	25	7	15	3
Buskerud	24	11	12	1
Vestfold	16	5	9	2
Hedmark	37	17	16	4
Opland	35	15	15	5
Telemark	16	9	7	-
Aust-Agder	8	4	3	1
Vest-Agder	10	3	6	1
Rogaland	17	6	11	-
Hordaland	8	6	2	-
Bergen	9	3	5	1
Sogn og Fjordane	11	8	3	-
Møre og Romsdal	20	13	7	-
Sør-Trøndelag	26	14	11	1
Nord-Trøndelag	14	10	3	1
Nordland	9	7	2	-
Troms	4	4	-	-
Finnmark	3	2	1	-
Utenlands	15	-	-	-
Riket (le royaume)	1936 .	377	157	180
—»—	1935 .	375	157	176
—»—	1934 .	366	156	170
—»—	1933 .	353	157	156
—»—	1932 .	341	158	145
—»—	1931 .	324	159	125
—»—	1930 .	299	159	105
—»—	1925 .	257	157	78
—»—	1920 .	248	145	81
—»—	1915 .	246	137	88
—»—	1910 .	234	130	85
—»—	1905 .	199	108	83
—»—	1900 .	148	84	53
—»—	1895 .	133	69	46

¹⁾ Herunder politidyrlæger.²⁾ Herunder pensjonerte.

Utførsel og innførsel av levende dyr 1935.

Utførsel:

Ifølge Norges offisielle statistikk er det i året 1935 utført følgende antall levende dyr: 148 hester, 21 storfe, 45 sauер, 123 svin, 2619 fjærfe, 32 rein, 26 hunder, 135 sølvrever, 45 bevere, 4 isbjørner, 6 mink og 13 andre dyr.

Innførsel:

I henhold til kgl. plakat av 7 november 1930 er det forbudt å innføre hertil landet levende pattedyr og fugler fra alle land. Alle som ønsker å innføre hertil landet fra utlandet sådanne levende dyr, må derfor på forhånd i hvert enkelt tilfelle innsende til Landbruksdepartementet eller Veterinærdirektøren andragende om dispensasjon fra ovennevnte innførselsforbud.

I løpet av året 1935 er det på ovennevnte måte — ifølge Norges offisielle statistikk — innført følgende antall levende dyr: 93 hester, 93 storfe, 8 sauер, 1 gjet, 15 svin, 151 fjærfe, 4002 rein, 117 hunder, 20 sølvrever og 2 mink.

Av disse dyr er det til de offentlige karanteneanstalter i 1935 innført følgende dyr:

Til *Statens Karantenestasjon* på Marøya ved Stavanger: 7 sauер og 3 hunder.

Til karanteneavdelingen ved *Statens Veterinærklinik* i Oslo: 68 hester, derav 12 fra Tyskland, 6 fra Ungarn, 26 fra Irland, 19 fra U. S. A., 2 fra Østerrike, 2 fra Danmark og 1 fra England. Av hunder er innført 5, derav 4 fra Tyskland og 1 fra Italia. Det er innført 2 katter fra Frankrike og 1 sau fra Sverige.

Til *Trondheim kommunale karantenefjøs* er intet dyr innført.

Til *Halden kommunale karantenefjøs*: 44 storfe og 5 svin, alle fra Sverige.

Til *Fellesslakteriet, Ø. Aker*: 18 storfe fra Sverige.

**Bevilgninger til det civile Veterinærvesen for budgetterminen 1. juli
1935—30. juni 1936.**

A. Utgifter.

Kap. 681. Statsdyrlægene:

1. Lønninger	kr.	7 308
2. Laboratorier	»	0
3. Reiseutgifter	»	2 000
		kr. 9 308

Kap. 682. Tilskudd til distriktsdyrlæger:

1. Til lønn	kr.	340 000
2. Reiseutgifter	»	55 000
		» 395 000

Kap. 683. Norges Veterinærhøiskole (jfr. kap. 2583):

1. Lønninger	kr.	43 000
2. Kontorutgifter	»	5 000
3. Stipendier (<i>overførbar</i>)	»	15 000
4. Bygninger (<i>overførbar</i>)	»	16 000
5. Lys og brenne m. v.	»	20 000
6. Institutter og samlinger (<i>overførbar</i>)	»	83 500
7. Forskjellig	»	5 000
		» 187 500

Kap. 684. Veterinærinstituttet (jfr. kap. 2581):

1. Lønninger	kr.	43 972
2. Kontorutgifter	»	3 000
3. Bygninger	»	3 000
4. Lys og brenne	»	7 000
5. Laboratorier	»	35 000
6. Reiseutgifter	»	500
7. Forskjellig	»	8 000
		» 100 472

Kap. 685. Andre veterinærformål (jfr. kap. 2582):

1. Tuberkulinundersøkelser	kr.	5 000
2. Erstatning ved nedslakting	»	23 000
3. Tilskudd til «Norsk Veterinærtidsskrift»	»	1 500
4. Karantenestasjonen	»	1 218
5. Stipendier	»	0
6. Kursus for dyrlæger	»	3 000
7. Statens Veterinærklinik	»	38 500
8. Bekjempelse av husdyrtuberkulose og smittsom kalvekasting (<i>overførbar</i>)	»	250 000
9. Forskjellig	»	5 000
		» 327 218

Kap. 686. Sundhetskontroll ved eksport av fjærfe . . .	»	2 000
		Tilsammen kr. 1 021 498

B. Inntekter.

Kap. 2581. Veterinærinstituttet (jfr. kap. 684)	kr.	18 000
» 2582. Karantenestasjonen (jfr. kap. 685)	»	280
» 2583. Norges Veterinærhøiskole (jfr. kap. 683)	»	300
		kr. 18 580

II.
Kjøttkontrollen 1935.

Almindelig oversikt.

Kjøttkontroll i henhold til lov om kommunale slaktehus, kjøttkontroll m. v. av 27 juni 1892 har i året 1935 vært i virksomhet i 38 kommuner. I følgende bykommuner virker nu således kjøttkontroll: Ålesund, Arendal, Bergen, Bodø, Drammen, Fredrikstad, Gjøvik, Halden, Hamar, Harstad, Haugesund, Holmestrand, Horten, Hønefoss, Kongsvinger, Kongsvinger, Kragerø, Kristiansand, Kristiansund, Larvik, Lillehammer, Molde, Moss, Narvik, Notodden, Oslo, Porsgrunn, Risør, Sandefjord, Sarpsborg, Skien, Stavanger, Trondheim, Tromsø og Tønsberg samt dertil i Lillestrøm, Odda og Tinn landkommuner.

Kommunale slaktehus finnes i Bergen, Drammen, Egersund, Halden, Haugesund, Kristiansund, Lillehammer, Oslo, Stavanger og Trondheim. Av disse er slaktehusene i Bergen, Drammen, Egersund, Kristiansund, Lillehammer, Stavanger og Trondheim godkjent av det offentlige, likesom det i disse kommuner er innført slaktetvang i henhold til lov av 27 juni 1892, dens § 1.

Slaktehusene i Halden, Haugesund og Oslo er uten approbasjon av det offentlige.

Ved kongelig resolusjon av 3 november 1917 blev kontroll ordnet ved det såkalte «Fellesslakteri» på Løren i Østre Aker.

I landkommunen Voss finnes siden 1909 et slakteanlegg som eies og drives av kommunen.

Regler for innførsel av husdyr og smitteførende gjenstander — heri innbefattet innførsel av kjøtt og flesk — undergikk i 1935 ingen endringer for så vidt kjøttinnførselen angår.

Ved kongelig resolusjon av 7 oktober 1932 var det blitt utferdiget regler vedrørende kontroll med utførsel av ferskt kjøtt (slaktekjøtt) fra Norge til Sverige og i medhold herav har Landbruksdepartementet etter foretatte besiktigelser under 29 august 1933 godkjent Fellesslakteriet, Løren i Østre Aker, og Stavanger kommunale Slakteanlegg som «eksportslakterier». Slakteriene er som eksportslakterier tildelt henholdsvis nummerne 01 og 02.

Ved skrivelse fra Landbruksdepartementet av 29 august 1933 er likeledes i medhold av ovennevnte kgl. resolusjon av 7 oktober 1932 reglene for eksport av ferskt kjøtt (slaktekjøtt) fra Norge til Sverige også gjort gjeldende for utførsel av ferskt kjøtt — heri innbefattet lettsaltet flesk (bacon and ham) — fra Norge til Storbritannia, og således at det lettsaltedde flesk (bacon and ham) skal tilberedes og behandles etter de regler som Veterinærdirektøren til enhver tid fastsetter.

I henhold hertil har Veterinærdirektøren under 29 august 1933 utferdiget spesielle regler for tillaging og behandling av bacon bestemt for eksport til Storbritannia (innatt som bilag til årsberetningen for 1932).

Ved skrivelse fra Landbruksdepartementet av 3 oktober 1935 er de samme bestemmelser gjort gjeldende ved utførsel av ferskt kjøtt fra Norge til Frankrike.

*

De i de senere år ved den offentlige kjøttskontroll undersøkte kjøttmengder stiller sig (i hele tall og antall skrotter) således:

	Storfe	Hester	Svin	Sau og gjet	Kalver
1908	124 935	3 866	83 197	212 151	130 321
1909	139 261	3 637	73 877	230 899	150 204
1910	156 892	4 645	68 300	217 321	159 282
1911	169 194	6 161	80 042	235 347	172 855
1912	152 798	6 453	96 552	247 213	159 390
1913	146 189	6 377	82 296	247 846	157 908
1914	164 798	5 477	94 417	211 883	162 288
1915	190 698	6 384	76 860	226 721	183 327
1916	144 206	7 027	51 181	212 162	154 552
1917	189 076	4 992	66 553	185 201	159 933
1918	167 158	8 853	38 635	207 006	158 710
1919	139 289	6 480	57 563	224 724	149 542
1920	179 931	7 353	91 176	272 533	173 051
1921	172 122	9 775	102 220	306 182	214 493
1922	188 565	9 424	99 339	302 848	211 473
1923	196 371	9 625	135 135	327 341	228 181
1924	180 804	11 520	139 126	303 303	236 063
1925	154 967	8 950	121 666	286 779	208 431
1926	170 571	5 349	165 465	318 295	205 315
1927	174 588	5 243	220 055	313 055	213 492
1928	188 819	5 894	191 736	356 913	234 031
1929	184 340	6 434	201 263	335 634	225 009
1930	171 277	5 605	258 960	312 998	206 037
1931	168 488	3 725	315 304	364 082	201 635
1932	189 483	3 358	281 591	384 234	221 787
1933	197 972	4 188	318 954	403 218	233 392
1934	172 466	4 622	362 524	354 189	218 372
1935	176 631	4 781	328 354	358 170	228 810

*

På de følgende tabeller vil finnes sammendradd de tabellariske betegninger fra de forskjellige kommuner, hvori kontroll har vært i virksomhet, således at tabell A viser den samlede kjøttmengde (antall kjøttskrotter) som har passert de forskjellige kontrollstasjonene i løpet av året med samtidig angivelse av, fra hvilket land kjøttet stammer.

I tabell B angis på samme måte det antall kjøttskrotter, som er stemplet med 2. klassenes stempel.

Tabell C angir på samme vis antall av kasserte kjøttskrotter, vekten av de konfiskerte slakt samt vekt av kasserte organer og avfall.

Tabell D angir de utenfor hovedstasjonene kontrollerte kjøttmengder, deres klassifikasjon m. v.

Tabell E viser den samlede mengde ferskt slaktekjøtt som i årets løp er kontrollert.

Tabell F angir de vesentligste årsaker til 2. klassenes stempeling og kassasjon av kjøtt.

Tabell G vedrører kontrollen av det fra utlandet innførte opdelte kjøtt, det såkalte tønnekjøtt (konf. lov av 25 juli 1910 og kgl. plakat av 4 august 1911).

Tønnekjøttkontroll har i årets løp vært i virksomhet i følgende byer:

Arendal, Bergen, Bodø, Drammen, Fredrikstad, Haugesund, Horten, Kristiansand, Oslo, Skien, Stavanger, Trondheim og Tønsberg.

Tabell A. Antall av slakt som i 1935 er undersøkt på kontrollstasjonene.

(Nombre de viandes de boucherie examinées aux bureaux de contrôle en 1935).

Kommune	I alt undersøkt							Hvorav svensk							
	Storfe	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spekalv	Gjøkalf	Andre dyr	Storfe	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spekalv	Gjøkalf
Ålesund	4894	31	2404	5354	538	1459	1129	5	-	-	-	-	-	-	-
Arendal	1039	27	1613	1182	3	1516	144	-	-	-	-	-	-	-	-
Bergen	10448	122	25159	42061	3358	15209	2021	1	-	-	-	-	-	-	-
Bodø	1505	1	781	2923	31	831	568	99	-	-	-	-	-	-	-
Drammen	3223	195	9693	3717	7	6628	915	-	-	-	-	-	-	-	-
Fr.stad Ø.	561	8	686	291	-	996	33	-	-	-	-	-	-	-	-
» V.	2721	89	6494	2346	1	2887	353	1	-	-	-	-	-	-	-
Gjøvik	360	8	1251	783	3	1243	23	-	-	-	-	-	-	-	-
Halden	471	10	3599	724	-	2012	852	-	273	-	-	41	-	-	102
Hamar	1307	88	2629	1660	19	2234	69	-	-	-	-	-	-	-	-
Harstad	976	3	287	2292	7	270	243	45	-	-	-	-	-	-	-
Haugesund	638	3	1983	2184	118	862	123	1	-	-	-	-	-	-	-
Holmestrand	364	9	730	221	-	472	27	-	-	-	-	-	-	-	-
Horten	1152	35	3785	1248	8	2200	174	15	-	-	-	-	-	-	-
Hønefoss	1084	60	1996	825	6	1459	107	-	-	-	-	-	-	-	-
Kongsberg	1401	58	1407	396	5	1150	19	1	-	-	-	-	-	-	-
Kongsvinger	441	27	786	538	-	388	169	1	-	-	-	-	-	-	-
Kragerø	606	3	766	550	1	1198	97	-	-	-	-	-	-	-	-
Kristiansand S.	32	1	23	106	-	153	71	-	-	-	-	-	-	-	-
Kristiansund N.	1339	7	1963	4514	217	3072	127	50	-	-	-	-	-	-	-
Larvik	2106	33	2467	1563	-	1454	225	-	-	-	-	-	-	-	-
Lillehammer	115	19	1877	2061	381	2017	420	-	-	-	-	-	-	-	-
Lillestrøm	1046	10	2267	1080	-	1379	180	-	-	-	-	-	-	-	-
Molde	967	8	747	1627	79	534	299	2	-	-	-	-	-	-	-
Moss	1848	50	3358	1476	-	2342	496	5	-	-	-	-	-	-	-
Narvik	307	-	115	1357	35	106	57	34	-	-	-	-	-	-	-
Notodden	655	4	1024	636	3	887	64	-	-	-	-	-	-	-	-
Odda	1059	4	765	2057	355	263	293	-	-	-	-	-	-	-	-
Oslo	19230	1246	111169	140863	6534	36950	28374	-	22	-	-	-	-	-	18
Porsgrunn	850	5	1156	559	-	1111	121	-	-	-	-	-	-	-	-
Risør	107	-	124	93	8	208	45	-	-	-	-	-	-	-	-
Sandefjord	1419	26	3934	818	-	1424	260	-	-	-	-	-	-	-	-
Sarpsborg	2102	51	6035	255	-	2926	368	-	-	-	-	-	-	-	-
Skien	1426	42	2325	1190	9	1895	80	-	-	-	-	-	-	-	-
Stavanger	147	27	2441	5916	3	4461	1	27	-	-	-	-	-	-	-
Tinn	418	12	913	382	2	662	62	11	-	-	-	-	-	-	-
Tromsø	189	-	237	2249	96	1011	202	73	-	-	-	-	-	-	-
Trondheim ¹	14113	331	10131	21532	1047	13353	536	223	52	1	10	48	1	17	1
Tønsberg	4364	81	6628	2435	-	3619	1049	4	-	-	-	-	-	-	-
Fellesslakteriet . .	441	8	552	581	-	1231	15	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt (total)	87471	2742	226300	262645	12874	124072	40411	598	347	1	10	89	1	17	121

¹ Trondheim; fra Finnland: 2 storfe, 3 svin, 9 sau, 1 spekalv.

Tabell B.

**Antall av slakt som i 1935
er stemplet med 2nen klasse på kontrollstasjonene.**

(*Nombre de viandes de boucherie marquées avec l'estampille de IIme classe.*)

Kommune	I alt 2nen klasse							
	Storfø	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spekalkv	Gjøkalkv	Andre dyr
Ålesund	16	-	7	16	1	4	2	-
Arendal	5	-	2	-	-	-	-	-
Bergen	42	3	190	122	41	39	2	-
Bodø	16	-	9	45	3	7	3	-
Drammen	42	-	16	-	-	20	-	-
Fredrikstad Ø.	14	2	3	-	-	2	-	-
- V.	38	2	43	-	-	11	-	-
Gjøvik	5	-	14	3	1	7	-	-
Halden	1	1	3	-	-	-	2	-
Hamar	12	2	21	4	-	17	-	-
Harstad	16	-	6	34	1	9	-	-
Haugesund	12	-	23	30	1	14	2	-
Holmestrand	3	-	-	-	-	1	-	-
Horten	11	-	30	3	-	18	-	-
Hønefoss	11	-	21	6	-	5	-	-
Kongsberg	16	-	5	-	-	10	-	-
Kongsvinger	8	1	8	2	-	2	-	-
Kragerø	7	-	7	2	-	7	-	-
Kristiansand	-	-	-	-	-	-	-	-
Kristiansund	20	-	23	31	1	24	1	-
Larvik	13	2	22	1	-	9	-	-
Lillehammer	10	-	13	4	2	26	-	-
Lillesstrøm	3	-	-	-	-	-	-	-
Molde	8	-	10	8	-	9	1	-
Moss	43	1	27	-	-	37	2	-
Narvik	2	-	2	17	-	1	-	-
Notodden	15	-	9	4	-	17	-	-
Odda	14	-	7	27	-	-	-	-
Oslo	155	24	1426	461	15	258	70	-
Porsgrunn	11	-	6	-	-	24	-	-
Riser	1	-	2	1	1	4	-	-
Sandefjord	17	-	14	-	-	2	-	-
Sarpsborg	35	-	8	-	-	34	-	-
Skien	10	1	5	-	1	3	-	-
Stavanger	4	-	12	33	-	28	-	-
Tinn	10	-	5	-	-	5	-	-
Tromsø	10	-	4	16	2	3	-	1
Trondheim	278	4	165	323	4	185	9	-
Tønsberg	44	2	63	4	-	8	3	-
Fellesslakteriet	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt (<i>total</i>) . .	978	35	2231	1197	74	850	104	5

Tabell C.

Antall av slakt som i 1935 er kassert på kontrollstasjonene.

(Nombre de viandes de boucherie saisies aux bureaux de contrôle.)

Kommune	I alt kassert								Vekt i kilogram av kasserte kjøttskrotter	Vekt i kilogram av avfall og organer
	Storfte	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spekkalv	Gjøkalv	Andre dyr		
Ålesund	8	2	3	7	-	11	-	-	1295	129
Arendal	2	1	2	2	-	6	-	-	616	62
Bergen	42	5	18	27	12	144	12	-	9529	379
Bodø	-	-	3	8	1	10	2	1	408	50
Drammen	4	-	3	-	-	6	-	-	555	241
Fredrikstad Ø.	4	-	5	-	-	4	-	-	1220	132
- V.	4	2	7	1	-	11	-	1	1688	325
Gjøvik	6	-	3	1	-	13	-	-	1250	100
Halden	13	-	3	-	-	23	4	-	2792	75
Hamar	6	-	5	2	-	33	-	-	1800	1281
Harstad	5	-	9	9	-	14	-	1	1435	-
Haugesund	-	-	3	1	-	3	1	-	228	340
Holmestrand	3	-	2	-	-	5	-	-	467	102
Horten	3	1	3	4	-	17	1	-	776	956
Hønefoss	2	1	6	1	-	12	1	-	1387	372
Kongsberg	3	-	2	-	-	5	-	-	522	337
Kongsvinger	6	1	2	2	-	10	-	-	1270	69
Kragerø	3	-	3	-	-	1	-	-	458	337
Kristiansand	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kristiansund	10	6	8	8	-	26	1	2	2798	317
Larvik	5	-	3	1	-	7	-	-	929	399
Lillehammer	5	-	1	4	3	13	-	-	937	110
Lillestrøm	2	-	-	-	-	14	1	-	598	31
Molde	10	-	3	11	-	10	1	-	1770	-
Moss	4	-	9	-	-	29	1	-	1345	470
Narvik	-	-	-	3	1	-	2	-	184	-
Notodden	1	-	2	1	-	2	-	-	175	51
Odda	6	-	1	4	-	-	2	-	869	11
Oslo	88	2	222	152	123	901	58	1	41450	32959
Porsgrunn	2	-	2	1	-	8	-	-	312	322
Risør	-	-	-	-	2	1	-	-	92	26
Sandefjord	4	-	6	1	-	9	-	-	1237	28
Sarpsborg	4	-	3	-	-	32	-	-	1683	411
Skien	4	-	6	2	1	3	-	-	575	389
Stavanger	4	2	8	5	-	59	-	-	2566	-
Tinn	7	-	5	4	-	8	-	-	1637	163
Tromsø	4	-	1	-	-	1	-	-	483	10
Trondheim	67	10	27	105	10	176	-	29	12261	6411
Tønsberg	25	2	18	1	-	24	3	-	4872	265
Fellesslakteriet	-	-	-	-	-	14	-	-	201	-
I alt (total)	366	35	407	368	153	1656	90	35	104670	47660

Tabell D.

Antall av slakt som i 1935 er undersøkt av
(Viandes de boucherie examinées)

Kommune	I alt undersøkt							2nen			
	Storfe	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spekalv	Gjøkalv	Andre dyr	Storfe	Hest	Svin
Ålesund . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Arendal . . .	756	11	619	724	2	904	210	-	5	-	1
Bergen . . .	15183	214	3303	4291	119	1997	1158	-	15	2	19
Bodø . . .	10	-	8	4	4	2	1	13	-	-	-
Drammen . . .	3397	68	619	5130	3	126	27	2	11	-	4
Fredrikstad Ø.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— V.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjøvik . . .	790	39	1002	461	9	990	23	6	11	-	14
Halden . . .	2109	85	166	84	-	424	122	-	1	-	-
Hamar . . .	484	48	5622	339	-	714	6	-	1	-	45
Harstad . . .	431	2	127	388	3	73	165	9	7	-	1
Haugesund . .	2249	59	550	3362	2	2302	136	-	24	2	5
Holmestrand .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Horten . . .	443	17	626	371	-	290	123	6	3	-	8
Hønefoss . . .	14	-	8	60	-	-	1	-	-	-	-
Kongsberg . .	26	4	18	-	-	23	1	-	-	-	-
Kongsvinger .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kragerø . . .	75	3	15	11	-	7	2	-	1	-	1
Kristiansand .	4325	214	5852	5226	36	3043	4804	-	3	-	25
Kristiansund .	1307	8	100	1997	1	1	1	-	1	-	-
Larvik . . .	51	7	87	191	-	14	17	-	1	-	1
Lillehammer .	1088	18	486	-	-	-	-	-	8	-	7
Lillestrøm . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Molde . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Moss . . .	192	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Narvik . . .	1433	2	665	1840	28	314	507	20	13	-	3
Notodden . . .	408	17	470	186	-	339	19	-	9	1	3
Odda . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oslo . . .	28507	646	14621	1770	8	6154	6975	-	131	9	105
Porsgrunn . .	598	15	1059	619	1	473	212	-	13	-	3
Risør . . .	211	11	118	150	3	368	39	-	7	2	7
Sandefjord . .	401	32	234	485	-	197	80	-	9	6	2
Sarpsborg . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skien . . .	1463	79	3873	1475	119	2796	369	-	12	-	42
Stavanger . .	11177	243	34385	43972	30	10981	480	-	16	1	79
Tinn . . .	494	13	633	509	-	425	69	-	8	-	-
Tromsø . . .	2324	13	733	7086	184	2236	626	257	29	-	9
Trondheim . .	3174	74	2930	496	1	73	751	12	9	-	43
Tønsberg . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fellesslakteriet	6040	97	23125	869	2	1773	364	-	6	-	83
I alt (total)	89160	2039	102054	82096	555	37039	17288	325	354	23	510

kontrollveterinærene utenfor kontrollstasjonene.

en dehors des bureaux de contrôle.)

klasse		Kassert														
		Sau	Gjet	Spekalv	Gjøkavl	Andre dyr	Storfie	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spekalv	Gjøkavl	Andre dyr	Vekt i kilogram av kasserte kjott-skrotter	Vekt i kilogram av avfall og organer
12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	739	87
2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	143	8321
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	278	2144
26	-	59	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1300	200
2	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1716	1764
30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100	872
14	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	649	-
2	-	11	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	274	5652
9	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	458	-
1	-	10	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	290
2	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
314	-	9	33	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60	48
2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4995	2281
42	-	17	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	146	470
3	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	145	175
-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	160	245
1462	14	172	14	8	179	21	97	88	3	217	6	11	35541	86714	7541	52742
															237	235
															224	201
															949	26
															790	620
															9051	8115
															1007	207
															1411	94
															1080	5293
															1790	4500

Tabell E.

Sammendrag av alt i året 1935
(Tableau récapitulatif du nombre)

Kommune	I alt kontrollert							2nen			
	Storfe	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spekalv	Gjøkalf	Andre dyr	Storfe	Hest	Svin
Ålesund . . .	4894	31	2404	5354	538	1459	1129	5	16	-	7
Arendal . . .	1795	38	2232	1906	5	2420	354	-	10	-	3
Bergen . . .	25631	336	28462	46352	3477	17206	3179	1	57	5	209
Bodø . . .	1515	1	789	2927	35	833	569	112	16	-	9
Drammen . . .	6620	263	10312	8847	10	6754	942	2	53	-	20
Fredrikstad Ø.	561	8	686	291	-	996	33	-	14	2	3
» V.	2721	89	6494	2346	1	2887	353	1	38	2	-
Gjovik . . .	1150	47	2253	1244	12	2233	46	6	16	-	28
Halden . . .	2580	95	3765	808	-	2436	974	-	2	1	3
Hamar . . .	1791	136	8251	1999	19	2948	75	-	13	2	66
Harstad . . .	1407	5	414	2680	10	343	408	54	22	-	7
Haugesund .	2887	62	2533	5546	120	3164	259	1	36	2	28
Holmestrand .	364	9	730	221	-	472	27	-	3	-	-
Horten . . .	1595	52	4411	1619	8	2490	297	21	14	-	38
Hønefoss . . .	1098	60	2004	885	6	1459	108	-	11	-	21
Kongsberg .	1427	62	1425	396	5	1173	20	1	8	1	8
Kongsvinger .	441	27	786	538	-	388	169	1	16	-	5
Kragerø . . .	681	6	781	561	1	1205	99	-	9	-	8
Kristiansand .	4357	215	5875	5532	36	3196	4875	-	3	-	25
Kristiansund .	2646	15	2063	6511	218	3073	128	50	21	-	23
Larvik . . .	2157	40	2554	1754	-	1468	242	-	14	2	23
Lillehammer .	1203	37	2363	2061	381	2017	420	-	18	-	20
Lillestrøm . .	1046	10	2267	1080	-	1379	180	-	3	-	-
Molde . . .	967	8	747	1627	79	534	299	2	8	-	10
Moss . . .	2040	50	3358	1476	-	2342	496	5	43	1	27
Narvik . . .	1740	2	780	3197	63	420	564	54	15	-	4
Notodden . . .	1063	21	1494	822	3	1226	83	-	24	1	12
Odda . . .	1059	4	765	2057	355	263	293	-	14	-	7
Oslo . . .	47737	1892	125790	142633	6542	43104	35349	-	286	33	1531
Porsgrunn . . .	1448	20	2215	1178	1	1584	333	-	24	-	9
Risør . . .	318	11	242	243	11	576	84	-	8	2	9
Sandefjord .	1820	58	4168	1303	-	1621	340	-	26	6	16
Sarpsborg .	2102	51	6035	255	-	2926	368	-	35	-	8
Skien . . .	2919	121	6198	2665	128	4691	449	-	22	1	47
Stavanger . . .	11324	270	36826	49888	33	15442	481	27	20	1	91
Tinn . . .	912	25	1546	891	2	1087	131	11	18	-	5
Tromsø . . .	2513	13	970	9335	280	3247	828	330	39	-	13
Trondheim .	17287	405	13061	22028	1048	13426	1287	235	287	4	208
Tønsberg . . .	4364	81	6628	2435	-	3619	1049	4	44	2	63
Fellesslakteriet	6481	105	23677	1450	2	3004	379	-	6	-	-
I alt (total) .	176631	4781	328354	344741	13429	161111	67699	923	1332	68	2614

kontrollert ferskt slaktekjøtt.
de viandes examinées en 1935.)

klass e							Kass e rt											
Sau	Gjet	Spekalv	Gjøkalv	Andre dyr	Storfe	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spekalv	Gjøkalv	Andre dyr	Vekt i kilogram av kasserte kjøttskropper	Vekt i kilogram av avfall og organer				
16	-	1	4		8	2	3	7	-	11	-	-	1295	129				
-	134	43	44		6	2	3	3	12	8	12	1	1355	149				
45	-	3	7		50	6	3	30	10	7	7	1	9672	8700				
-	-	20			6	4	5	-	4	29	4	1	408	50				
-	-	2			4	4	1	-	-	28	1	1	833	2386				
43	-	11			11	8	3	-	-	36	1	1	1220	132				
5	5	11			18	4	2	2	2	15	1	1	1688	325				
-	-	-			6	7	3	-	-	10	5	1	2550	300				
4	-	17			6	6	2	6	-	5	5	1	4508	1839				
37	1	11			8	8	12	14	2	10	5	1	1900	2153				
56	-	1	73		1	1	3	6	-	15	1	1	2084	-				
-	-	1			3	1	2	3	-	10	5	1	502	5992				
3	-	22			6	1	5	4	-	12	1	1	467	102				
6	6	5			2	1	6	1	-	12	1	1	1234	1247				
2	2	2			6	1	2	2	-	10	12	1	1387	372				
-	-	10			3	1	2	-	-	5	10	1	1270	69				
2	2	7			3	3	2	-	-	1	5	1	522	337				
61	1	24			32	3	3	13	-	24	5	1	518	385				
1	-	9			11	6	5	9	-	26	1	1	4996	2282				
7	2	26			5	6	2	7	3	7	7	1	2944	787				
-	-	-			6	2	2	7	3	13	13	1	1074	574				
8	-	9			10	4	3	11	-	10	4	1	1097	355				
-	-	37			10	4	9	11	-	29	1	1	598	31				
31	1	1			2	1	9	6	-	-	3	1	1770	-				
6	-	28			2	1	1	1	-	-	8	1	1345	470				
27	-	-			6	1	3	1	-	-	2	1	284	-				
470	15	273	73		127	6	1	4	-	-	2	1	869	11				
-	-	34			3	1	2	1	-	964	58	1	48991	85701				
2	1	5			5	2	2	-	-	123	12	1	549	556				
-	-	3			5	2	1	2	-	123	3	1	316	227				
-	-	34			4	3	3	-	-	9	11	1	2186	54				
2	1	11			10	-	8	2	-	117	32	1	1683	411				
347	9	61	2		47	6	43	27	-	13	13	1	1365	1009				
-	-	7			11	1	5	6	-	117	-	1	11616	8115				
58	4	20	4		7	1	4	27	-	15	15	1	2643	370				
326	4	185	9	1	70	11	35	105	10	176	3	10	1894	104				
4	-	8	3		25	2	18	1	-	176	24	3	17341	11704				
-	-	-	-		9	-	-	-	-	176	15	3	4872	265				
1705	88	1028	118	13	542	64	481	456	156	1872	94	47	141210	142306				

Tabell G.

Tønnekjøtt-kontrollen 1935.
(Contrôle sur la viande en tonneaux de 1935.)

Kommune	I alt innført, kilogram				Beslaglagt, kilogram				Hvorfra innført
	Heste- kjøtt	Storfekjøtt	Saukjøtt	Orga- ner	Heste- kjøtt	Storfekjøtt	Saukjøtt	Orga- ner	
Arendal		1106		-	-	-	-	-	Argentina
		372		-	-	-	-	-	U. S. Amerika
			72930	-	-	-	-	-	Island
				1533	-	-	-	-	Danmark
Bergen		4456		6131	-	-	-	-	Argentina
			238134	-	-	-	-	-	Island
				7130	-	-	-	-	Danmark
				591	-	-	-	-	England
Bodø . .				461	-	-	-	-	Kina
				141	-	-	-	-	Holland
				6328	-	-	-	-	Sverige
									Intet innført
Drammen .		21465							Island
Fredrikstad .		2999							—»—
Haugesund .		81840							—»—
Horten									Intet innført
Kristiansand		1087		-	-	-	-	-	U. S. Amerika
			124563	-	-	-	-	-	Island
		35032	48388	45643	3338	2427	-	-	Argentina
		13516			403	-	-	-	Finnland
Oslo .		43535	476		192310	-	-	-	U. S. Amerika
			1234		18612	-	-	-	Danmark
			638			-	-	-	Uruguay
			15956	1658		990	582	-	Estland
Skien			435			-	-	-	Lithauen
			602	69		5	25	-	Latvia
				147367	-	-	108	-	Island
					52	-	-	-	Australia
Stavanger					10403	-	-	-	England
					26976	-	-	-	Kina
					2417	-	-	-	Frankrike
					1716	-	-	-	Holland
Trondheim .					22418	-	-	-	Sverige
					163	-	-	-	Tyskland
					805	-	-	-	Østerrike
					15	-	-	-	Sveits
Tønsberg .		4843		-				-	U. S. Amerika
			24750	-				-	Island
			214369	-			1749	-	—»—
			95	-				-	U. S. Amerika
Tønsberg .					1133	-	-	-	Danmark
					30	-	-	-	Finnland
					3295	-	-	-	Sverige
					182	-	-	-	Argentina
Tønsberg .					7909	-	-	-	Island
					10	-	-	-	Sverige
					9777	-	-	-	U. S. Amerika
					241	-	-	-	Kina
Tønsberg .		2730		-	19824	-	-	-	Argentina
						-	-	-	Island
I alt (total)		94813	79775	942629	316629	2427	995	2464	209

Norges Offisielle Statistikk, rekke IX.
(Statistique Officielle de la Norvège, série IX.)

Rekke IX.

Trykt 1936 (forts. suite):

- Nr. 79. Norges jernbaner 1934—35. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 80. Skolevesenets tilstand 1932—34. (*Instruction publique.*)
- 81. Norges kommunale finanser 1933—34. (*Finances des communes.*)
- 82. Telegrafverket 1934—35. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 83. Folkemengdens bevegelse 1933. (*Mouvement de la population.*)
- 84. Kriminalstatistikk 1933 og 1934. (*Statistique de la criminalité pour les années 1933 et 1934.*)
- 85. Sjømannstrygden 1933. Fiskertrygden 1933. (*Assurances de l'État contre les accidents des marins. Assurances de l'État contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 86. Norges handel 1935. (*Commerce.*)
- 87. Fagskolestatistikk 1929/30—1931/32 og 1932/33—1934/35. (*Écoles professionnelles.*)
- 88. Norges fiskerier 1934. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 89. Norges postverk 1935. (*Statistique postale.*)
- 90. Industriarbeidertrygden 1933. (*Assurances de l'État contre les accidents du travail.*)
- 91. Fengselssstyrets årerbok 1926—30. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons.*)
- 92. Det civile veterinaervesen 1934. (*Service vétérinaire civil.*)
- 93. Norges private aktiebanker og sparebanker 1935. (*Statistique des banques privées par actions et des caisses d'épargne pour l'année 1935.*)
- 94. Folkemengdens bevegelse 1934. (*Mouvement de la population.*)
- 95. Norges bergverksdrift 1935. (*Mines et usines.*)
- 96. Landbruksareal og husdyrholt 1936. Representativ telling. (*Superficies agricoles et élevage du bétail de l'année 1936. Recensement représentatif.*)
- 97. Rekruttering 1932 og 1933. (*Recrutement.*)
- 98. Meieribruket i Norge 1935. (*L'industrie laitière de la Norvège 1935.*)
- 99. Norges kommunale finanser 1934—1935. (*Finances des communes.*)
- 100. Forsikringsselskaper 1935. (*Sociétés d'assurances.*)
- 101. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1934. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 102. Syketrygden 1935. (*Assurance-maladie de l'État.*)

Trykt 1937:

- Nr. 103. Sinnsykeasylenes virksomhet 1935. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
- 104. Norges jernbaner 1935—36. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 105. Norges industri 1935. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
- 106. Skolevesenets tilstand 1934—35. (*Instruction publique.*)
- 107. Stortingsvalget 1936. (*Élections en 1936 pour le «Storting».*)
- 108. Norges fiskerier 1935. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 109. Telegrafverket 1935—36. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 110. Beitestellingen 1935. (*Pâturage en Norvège 1935.*)
- 111. De spedalske i Norge 1931—35. (*Rapport sur les lépreux en Norvège 1931—35.*)
- 112. Sjømannstrygden 1934. Fiskertrygden 1934. (*Assurances de l'État contre les accidents des marins. Assurances de l'État contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 113. Norges postverk 1936. (*Statistique postale.*)
- 114. Norges handel 1936. (*Commerce.*)
- 115. Pelsdyrtellingen i Norge 1936. (*Élevage d'animaux à fourrure au 1er septembre 1936.*)
- 116. Det civile veterinaervesen 1935. (*Service vétérinaire civil.*)

Det Statistiske Centralbyrå har dessuten bl. a. utgitt følgende verker:

Statistisk Årbok for Norge, siste årgang 1936. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)

Statistisk-økonomisk oversikt over året 1936. (*Aperçu de la situation économique en 1936.*)

Statistiske Meddelelser. Trykkes månedsvis. (*Bulletin mensuel du Bureau Central de Statistique.*)

Månedsopgaver over vareomsetningen med utlandet. Trykkes månedsvis. (*Bulletin mensuel du commerce extérieur.*)

Fortegnelse over Norges Offisielle Statistikk m. v. 1828—31. desember 1920. Kristiania 1889, 1913 og 1922. (*Catalogue de la Statistique officielle.*)

Statistiske Oversigter 1914. Kristiania 1914. Statistiske Oversikter 1926. Oslo 1926. (*Résumé rétrospectif 1914 et 1926.*)

Alle verker er til salgs hos H. Aschehoug & Co., Oslo.

Av følgende årganger av «Statistisk Årbok» og «Norges handel» er Byråets beholdning meget knapp, hvorfor man vilde være takknemlig for å få overlatt enkelte eksemplarer:

Statistisk Årbok 1914—1916, 1919, 1920, 1926—1930 og 1934.

Norges handel 1911—1915, 1921 og 1929.

4. juni 1937.